

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko–správní

Daňové zatížení rodiny v zemích EU13 a EU15

Bakalářská práce

2024

Lenka Plná

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka Plná**
Osobní číslo: **E21442**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Daňové zatížení rodiny v zemích EU13 a EU15**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je identifikace rozdílů v daňovém zatížení rodiny a způsobu stanovení daně a pojistných odvodů mezi vybranými státy EU13 a EU15.

Osnova:

- Vymezení základních daňových pojmů.
- Daně z příjmů FO a pojistné odvody v ČR a ve vybraných zemích.
- Případová studie – výpočet daňového zatížení rodin ve vybraných zemích.
- Komparace a zhodnocení výsledků.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Daňová řada. ISBN 978-80-7357-695-0.
PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ. Daň z příjmů srozumitelně. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing, 2018. Ekonomie. ISBN 978-80-7418-295-2.
ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.
VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.
VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Vít Jedlička, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Daňové zatížení rodiny v zemích EU13 a EU15 jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 22. 4. 2024

Lenka Plná v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Ing. Vítu Jedličkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné a užitečné rady, za ochotu a trpělivost při konzultačních hodinách.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá komparací celkového daňového zatížení rodin v zemích EU13 a EU15. V první části práce jsou vysvětleny základní daňové pojmy, jako je definice daně, funkce a druhy daní, a ještě navíc pojistné odvody. Dále je blíže rozebrána daň z příjmu fyzických osob a pojistné odvody v ČR, v Polsku, v Dánsku a v Lucembursku. Podle modelových příkladů jsou vypočítány daňové povinnosti a pojistné odvody v jednotlivých zemích a následně je vypočítána celková daňová zátěž dané rodiny. V závěru práce jsou shrnuty a porovnány výsledky celkových daňových zatížení jednotlivých rodin v zemích EU13 a EU15.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daňové zatížení rodin, daň z příjmů fyzických osob, sociální a zdravotní pojištění, komparace

TITLE

Tax Burden on Families in EU13 and EU15 Countries

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the comparison of the total tax burden of families in EU13 and EU15 countries. In the first part of the thesis, basic tax terms such as taxes, functions and types of taxes, and insurance contributions are explained. Furthermore, personal income tax and insurance contributions in the Czech Republic, Poland, Denmark, and Luxembourg are discussed in more detail. According to model examples, tax obligations and insurance contributions are calculated in individual countries, and then the total tax burden of a given family is calculated. At the end of the work, the results of the total tax burden of individual families in the EU13 and EU15 countries are summarized and compared.

KEYWORDS

Tax burden on families, personal income tax, social and health insurance, comparison

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	12
ÚVOD.....	13
1 Daň a její charakteristika	14
1.1 Vlastnosti daní	14
1.2 Funkce daní.....	14
1.2.1 Fiskální funkce.....	14
1.2.2 Alokační funkce	14
1.2.3 Redistribuční funkce	15
1.2.4 Stimulační funkce	15
1.2.5 Stabilizační funkce.....	15
1.3 Klasifikace daní	15
1.4 Konstrukční prvky daně.....	16
1.4.1 Daňový subjekt	17
1.4.2 Základ daně.....	17
1.4.3 Předmět daně.....	18
1.4.4 Sazba daně	19
2 Daň z příjmů FO a pojistné odvody v České republice	21
2.1 Poplatník daně z příjmů FO	21
2.2 Předmět daně z příjmů FO	21
2.2.1 Příjmy ze závislé činnosti	21
2.2.2 Příjmy ze samostatné činnosti.....	23
2.2.3 Příjmy z kapitálového majetku	24
2.2.4 Příjmy z nájmu.....	24
2.2.5 Ostatní příjmy	24

2.3	Výpočet daně z příjmů FO	25
2.3.1	Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky.....	25
2.3.2	Sazba daně	26
2.3.3	Slevy na dani.....	26
2.3.4	Daňové zvýhodnění	28
2.4	Pojistné odvody.....	28
2.4.1	Sociální pojištění.....	28
2.4.2	Zdravotní pojištění	29
3	Daň z příjmů FO a pojistné odvody v zemích EU13 a EU15.....	30
3.1	Polská republika.....	30
3.1.1	Předmět daně.....	30
3.1.2	Základ daně a sazba daně.....	30
3.1.3	Odpočty od základu daně a slevy na dani.....	31
3.1.4	Pojistné odvody.....	32
3.2	Dánské království	33
3.2.1	Předmět daně.....	33
3.2.2	Základ daně a sazba daně.....	33
3.2.3	Odpočty od základu daně a slevy na dani.....	34
3.2.4	Pojistné odvody.....	34
3.3	Lucemburské velkovévodství	35
3.3.1	Předmět daně.....	35
3.3.2	Základ daně a sazba daně.....	35
3.3.3	Odpočty od základu daně a slevy na dani.....	37
3.3.4	Pojistné odvody.....	38
4	Výpočet daňového zatížení rodin v zemích EU15 a EU13	40
4.1	Daňové zatížení rodin v České republice	40
4.1.1	Rodina A	41

4.1.2	Rodina B	43
4.1.3	Rodina C	44
4.2	Daňové zatížení rodiny v Polské republice.....	45
4.2.1	Rodina A	45
4.2.2	Rodina B	47
4.2.3	Rodina C	49
4.3	Daňové zatížení rodiny v Dánském království.....	50
4.3.1	Rodina A	50
4.3.2	Rodina B	53
4.3.3	Rodina C	55
4.4	Daňové zatížení rodiny v Lucemburském velkovévodství.....	56
4.4.1	Rodina A	56
4.4.2	Rodina B	58
4.4.3	Rodina C	59
5	Zhodnocení zjištěných výsledků.....	60
5.1	Zhodnocení výsledků rodiny A.....	60
5.2	Zhodnocení výsledků rodiny B.....	61
5.3	Zhodnocení výsledků rodiny C.....	62
ZÁVĚR		63
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		65

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Schéma druhů sazeb daně	19
Obrázek 2: Schéma vztahu jednotky základu daně a sazby daně.....	20
Obrázek 3: Standardní sociální slevy od roku 2024.....	27
Graf 1 – Výše daňové povinnosti a pojistných odvodů u rodiny A	61
Graf 2 – Výše daňového povinnosti a pojistných odvodů u rodiny B.....	61
Graf 3 – Výše daňové povinnosti a pojistných odvodů u rodiny C.....	62
Tabulka 1 – Sazby daně z příjmu FO v Polsku	30
Tabulka 2 – Výše slevy na 1 dítě v Polsku.....	31
Tabulka 3 – Výše slevy při 2 a více dětech v Polsku	32
Tabulka 4 – Výše jednotlivých pojištění v Polsku	32
Tabulka 5 – Sazby daně z příjmů FO v Dánsku	33
Tabulka 6 – Daňová pásma a jejich sazby v Lucembursku.....	36
Tabulka 7 – Odpočty od základu daně v Lucembursku	37
Tabulka 8 – Slevy na dani v Lucembursku	38
Tabulka 9 – Výše pojistných odvodů v Lucembursku	39
Tabulka 10 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina A, pan Červený	41
Tabulka 11 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina A, paní Červená.....	42
Tabulka 12 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Česku	43
Tabulka 13 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina B.....	44
Tabulka 14 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina C.....	45
Tabulka 15 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku – rodina A, společné zdanění manželů Červených	46
Tabulka 16 – Výpočet daně z pronájmu v Polsku, rodina A, pan Červený	47
Tabulka 17 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Polsku	47
Tabulka 18 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku – rodina B, pan Modrý.....	48
Tabulka 19 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku– rodina C, pan Zelený.....	49
Tabulka 20 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku – rodina A, pan Červený.....	51
Tabulka 21 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina A, paní Červená.....	52
Tabulka 22 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Dánsku	52
Tabulka 23 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina B, pan Modrý	53

Tabulka 24 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina B, paní Modrá.....	54
Tabulka 25 – Celkové daňové zatížení rodiny B v Dánsku	54
Tabulka 26 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina C, pan Zelený	55
Tabulka 27 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina A, společné zdanění manželů Červených	57
Tabulka 28 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina B, pan Modrý....	58
Tabulka 29 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina C, pan Zelený ..	59

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ATP	Arbejdsmarkedets Tillægspension (doplňkový důchod v Dánsku)
ČR	Česká republika
DKK	dánská koruna
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
EU	Evropská Unie
EUR	euro
EY	Ernest & Young, s. r. o.
FO	fyzická osoba
Kč	koruna česká
MMF	Mezinárodní měnový fond
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PLN	polský zlotý
SP	sociální pojištění
ZD	základ daně
ZP	zdravotní pojištění
ZTP/P	zvlášť tělesně postižený s průvodcem

ÚVOD

Daně obecně hrají důležitou roli v ekonomickém fungování státu, jelikož tvoří velký podíl příjmu ve státním rozpočtu. Konkrétně daň z příjmů fyzických osob a pojistné odvody mají vliv na velikost příjmu člověka. V rámci Evropské unie mají státy různou daňovou politiku, což vede k rozdílnému daňovému zatížení osob. Země, které jsou porovnávány patří do skupiny EU13 (Česká republika, Polsko) a EU15 (Lucembursko, Dánsko). Cílem této práce je identifikace rozdílů v daňovém zatížení rodiny a způsobu stanovení daně a pojistných odvodů mezi vybranými státy EU13 a EU15.

První část práce je věnována charakteristice daně, jejích funkcí a vlastností a její klasifikaci. Daň má také svoji konstrukci, kterou určují její jednotlivé konstrukční prvky, podle kterých se určí dopad daně na subjekt. Blíže vysvětlené prvky jsou daňový subjekt, předmět daně, sazba daně, základ daně zdaňovací období.

V další kapitole je rozebrána daň z příjmů fyzických osob a pojistné odvody v ČR. Jsou zde specifikovány konstrukční prvky daně, jako kdo může být poplatník a kdo plátce, jaké je zdaňovací období a další. Předmět daně se dělí na 5 částí, kdy nejvíce jsou popsány příjmy ze závislé a samostatné činnosti, které jsou pak použity v modelových příkladech. Odpočty a slevy na dani mají velký vliv na velikost daňové povinnosti. Jelikož práce je zaměřena na celkové daňové zatížení, jsou zde zmíněny i pojistné odvody.

Další kapitola je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob a pojistné odvody ve vybraných zemích EU13 a EU15, kde jsou blíže specifikovány sazby daně, výpočet základu daně, odpočty od základu daně a sazby pojistných odvodů.

Nejrozsáhlejší je předposlední kapitola, která se zabývá už samotným výpočtem daňového zatížení. V této kapitole jsou stanoveny 3 rodiny, kde jedna se skládá z manžela a manželky, kteří mají příjmy ze závislé činnosti a z příjmu z pronájmu. Další rodina se skládá z manžela, který je OSVČ a manželka je na rodičovské dovolené a poslední rodina se skládá z muže, který pracuje jako zaměstnanec a je to samoživitel. Následně je u těchto 3 rodin vypočítán základ daně, daňová povinnost a povinné pojistné odvody a tyto informace pak slouží k výpočtu celkového daňového zatížení v každé zemi.

V poslední kapitole se komparují výsledky celkových daňových zatížení mezi jednotlivými zeměmi. Jsou zde porovnány daňové povinnosti a sociální a zdravotní pojištění, které jsou znázorněny v grafech.

1 Daň a její charakteristika

Tato kapitola se zabývá především co to daň je, jaké má vlastnosti a funkce, tříděním daní a pak důležitými konstrukčními prvky daně. „*Daň je definována jako povinná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu*“ (Kubátová, 2015, s. 15). Může být také označována jako platební povinnost, která je dána zákonem a znamená to, že je určena na úhradu veřejných potřeb. Je důležitou součástí veřejných rozpočtů současně jako půjčky a poplatky (Široký, 2016, s. 11). Jelikož jsou daně určeny k hrazení společných potřeb, tak plynou do státního rozpočtu, rozpočtů obcí a krajů, a část skončí v rozpočtu Evropské Unie, ze kterých se pak tyto potřeby hradí (Vančurová a Zídková, 2022, s. 2).

1.1 Vlastnosti daní

Daň má řadu vlastností, jedna z nich je nenávratnost, to znamená, když člověk zaplatí nějakou daň, nemá žádný konkrétní nárok. Další vlastnost je pak neúčelovost, kdy nikdo neví, co konkrétně bude financováno z toho, co zaplatil. A poslední je neekvivalentnost, což znamená, že když se jednotlivec částečně podílí na příjmech společnosti, tak nemá skoro žádný vztah k tomu, v jaké výši se bude podílet na spotřebě veřejných statků nebo služeb. Důležité je podotknout, že daň je vybírána za určité zdaňovací období, a je pro všechny subjekty stejná. Délka zdaňovací období se liší podle druhu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 2–3).

1.2 Funkce daní

V dnešní době daně plní řadu funkcí, patří mezi ně fiskální funkce, alokační funkce, redistribuční funkce, stimulační funkce, stabilizační funkce. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3).

1.2.1 Fiskální funkce

Fiskální funkce lze označit jako primární funkci daní, kdy slouží k naplnění veřejného rozpočtu. Existují výjimky, které tuto funkci neplní, jako je například ekologická daň (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3).

1.2.2 Alokační funkce

Tato funkce koriguje umísťování vládních výdajů a spravedlivého rozdělení mezi soukromou a veřejnou spotřebou (Široký, 2016, s. 20). Stát může poskytovat zvýhodnění ve formě daňových úlev, které se označují jako nepřímá daňová podpora. Díky této podpoře subjekt může usměrnit svoji potřebu a tím stát může alokovat prostředky tam, kde je to zrovna potřeba (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3).

1.2.3 Redistribuční funkce

Redistribuční funkce daně, znamená že se pomocí daní a transferových plateb přerozdělují důchody. Důvodem je to, že by bez této funkce mohlo docházet k velkému zvýšení rozdílů mezi občany (Široký, 2016, s. 20).

1.2.4 Stimulační funkce

Díky této funkci se stát snaží odměnit či potrestat subjekty, tím že buď zavede daňové úspory anebo naopak zvýší daně v určité oblasti podle chování subjektů. V rámci daňových úspor a podobných úlev musí subjekt splnit určité podmínky, aby na to měl nárok (Vančurová a Zídková, 2022, s. 4).

1.2.5 Stabilizační funkce

Stabilizační funkce daní slouží ke stabilizaci cyklických výkyvů v ekonomice s cílem zajistit cenovou stabilitu, dostatečnou zaměstnanost a ekonomický růst (Široký, 2016, s. 20). Když je ekonomika v období růstu neboli konjunktury, tak rostou důchody i spotřeba, tím pádem díky daním jde více prostředků do veřejného rozpočtu a zároveň se tím vytvářejí rezervy na horší časy. Naopak v období stagnace a poklesu dochází k odvodu menšího množství prostředků do veřejného rozpočtu a daně tak pomáhají ekonomiku více stabilizovat, a hlavně nastartovat. V této době se také často využívají vzniklé rezervy v době konjunktury (Vančurová a Zídková, 2022, s. 5).

1.3 Klasifikace daní

Daně jsou děleny podle určitých kritérií do různých skupin. Mezi nejznámější třídění daní patří dělení na daně přímé a daně nepřímé. Přímé daně jsou vyměřovány poplatníkovi z jeho příjmu nebo majetku, jelikož jsou adresné na konkrétní subjekt, tak se nemůže jejich část přenést na jiný subjekt. Od toho se odvíjí další dělení přímých daní, a to na daně důchodové a majetkové. Pak existuje i třídění přímých daní podle způsobu úhrady a výběru. Daně mohou být vybírané srážkou u zdroje příjmu (srážková daň), což znamená, že daň za poplatníka odvede někdo jiný. Příklad může být zaměstnavatel, který zaměstnává zaměstnance mimo hlavní pracovní poměr, tedy na DPP (měsíční výdělek do 10 000 Kč) nebo na DPČ (měsíční výdělek do 3 999 Kč), a ještě nemají podepsané prohlášení o poplatníkovi, pak za ně zaměstnavatel odvádí srážkovou daň. Další způsob výběru je na základě daňového příznání, kdy si poplatník musí spočítat výši odvodu daně a tím odpovídá za správnost a včasnost odevzdání daňového příznání finančnímu úřadu. Nepřímé daně se týkají především služeb, zboží, pronájmů a jsou placeny v cenách těchto položek. Důležitým momentem je okamžik nákupu či spotřeba

příslušné komodity. Rozdělení těchto daní je na všeobecné, které platí pro velký počet výrobků a služeb, a na akcízy, které se týkají jednotlivých výrobků, zboží a služeb. Velký rozdíl mezi přímými a nepřímými daněmi je, že nepřímé daně jsou neadresné a přímé naopak jsou přímo určeny danému subjektu (Široký, 2016, s. 26).

Klasifikace daní dle subjektu vymezuje povinnost zaplatit daň určité osobě nebo více osobám. Patří do toho individuální fyzická osoba; domácnost, kdy daň odvádí určená osoba v dané domácnosti jako za celek. Dále to mohou být oba manželé, ale pouze v případě společného zdanění manželů. Můžou to být všichni členové domácnosti. Také se může jednat o firmu neboli uměle vytvořenou právnickou osobu vytvořenou s daným cílem (Široký, 2016, s. 26).

Podstatou třídění daní podle objektu daně je určení předmětu, na který se daň váže a z čeho je odváděna. Patří sem důchodové daně, které jsou soustředěny na příjem poplatníka (mzdy, zisk, úrok). Dále jsou to výnosové neboli reálné daně, které se vztahují na reálné znaky výdělečné činnosti (velikosti budov nebo pozemků, počet zaměstnanců). Majetkové daně se týkají nabytí nebo držby movitého a nemovitého majetku. Daně z hlavy, které platí poplatník už jen pro to, že existuje. Obrátové daně jsou uvaleny na hrubý obrát nebo na čistý obrát. Spotřební daně už od svého názvu značí, že se týkají spotřeby určité skupiny výrobků nebo všeobecné spotřeby. A pak jsou tu daně z finančních transakcí (Široký, 2016, s. 26).

Mezi významné dělení patří členění daní dle stupně jejich progresu. Progresivní daně znamenají, že zde dochází k růstu důchodu poplatníka, a proto tedy platí větší část svého důchodu v podobě daně. U proporciálních daní se nemění zdanění důchodu poplatníka a u daních regresivních při růstu důchodu naopak daňová zátěž klesá (Široký, 2016, s. 28).

1.4 Konstrukční prvky daně

Daň má svoji konstrukci, která je velice složitá a obsahuje mnoho prvků, které se musejí posuzovat ve vzájemných souvislostech. Tyto prvky totiž určují, jak bude daň dopadat na subjekt. Jedná se o prvky jako daňový subjekt, předmět daně, sazba daně, základ daně a jeho zdaňovací období. Tyto všechny zmíněné prvky patří k nejdůležitějším a konstrukce daně se bez nich neobjede. Jsou zde i prvky, které daň komplikují, a to jsou osvobození od daně, slevy na dani a odpočty od základu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 5).

1.4.1 Daňový subjekt

Už v historii se vymezovalo, kdo má povinnost platit a odvádět daň a kdo ji nemá. Dříve tomu však bylo tak, že některé subjekty daně platit nemusely, jednalo se především o lidi z vyšších vrstev. Dnes je to ovšem povinné pro všechny ekonomické subjekty, nehledě na to, v jaké vrstvě se pohybují (Vančurová a Zídková, 2022, s. 6).

Zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen daňový řád) v § 20 odst. 1 udává, že „*daňovým subjektem je osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně.*“ Zjednodušeně tedy se jedná o osobu, která je povinna odvádět a platit daň.

Podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 6) je poplatník definován jako „*daňový subjekt, jehož předmět (zejména příjem nebo majetek) je dani podroben*“. To tedy znamená, že jeho příjem nebo majetek podléhá dani, což z poplatníka dělá nositele daňového břemene. Docházelo k situacím, kdy měl poplatník zaplatit daň z nemovitosti, kterou ale zahrnul do nájemného a platil to nájemce. Pro upřesnění tedy poplatník převedl své daňové břemeno na nájemce, i když to měl být on, kdo měl zaplatit daň ze svých finančních zdrojů. A aby k takovým situacím nedocházelo a udělal se v tom systém, existuje ještě vedle poplatníka plátce daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 6).

Plátce daně je podle Radvana (2015, s. 13) vymezen jako „*osoba ze zákona povinná daň vypočítat, vybrat nebo srazit a v určené lhůtě odvést správci daně, přičemž za splnění daňových povinností vůči správci daně nese majetkovou odpovědnost*“. Nastává situace, kdy plátce daně odvádí daň, ale ne vždy ze svých finančních zdrojů, protože to může přenést na jiný ekonomický subjekt. Můžou nastat situace, kdy příjem nebo majetek poplatníka je podroben dani. V tomto případě může být plátce daně ten, kdo tuto daň vybírá. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 6).

1.4.2 Základ daně

Základ daně patří k významným prvkům konstrukce daně. Jeho důležitou součástí je předmět daně a sazba daně. K určení základu daně se používají data z účetní závěrky poplatníka, z hrubých mezd nebo pomocí úředního odhadu. Základem daně může být hmotnost (kg), objem (hl, m³), množství nebo peněžní jednotky (Kč), záleží na typu daně (Radvan, 2015, s. 14). Existuje členění daní ve vztahu k základu daně. Dělí se na daně stanovené bez vztahu k velikosti základu daně, což jsou například poplatky za svoz komunálních odpadů, které se vztahují na jednu osobu s trvalým bydlištěm. Dále jsou daně specifické, které jsou určovány

fyzikálními jednotkami, příkladem je spotřební daň. U daní hodnotových je základ daně vyjádřen v peněžích (Vančurová a Zídková, 2022, s. 12).

Každá daň je odlišná předmětem daně, sazbou daně a také zdaňovacím obdobím, které může mít různou délku. U přímých daní to zpravidla bývá jeden kalendářní rok, tedy 12 měsíců (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 33).

Základ daně je možné si upravit o odpočty, které se dělí na standardní a nestandardní odpočty. Standardní odpočty zmenšují základ daně o určitou pevnou částku nebo část základu daně určenou procentem po splnění podmínek, příklad u příjmových daní může být invalidita. Nestandardní odpočty si může daňový subjekt odečíst od základu daně v prokazatelné výši, například to můžou být dary na veřejně prospěšné účely nebo úroky z úvěrů na bytovou potřebu. Uplatnění těchto odpočtů může být omezeno absolutně nebo relativně. Stanovená absolutní částka nemůže být odpočtem překročena, příkladem je úrok z úvěru na bytovou potřebu, kde je stanoven horní limit. Pak je částka relativní, která je limitována nějakým maximem, příkladem můžou být dary na veřejně prospěšné účely, kdy může být uplatněno do výše 15 % základu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 14–15)

1.4.3 Předmět daně

Předmět daně určuje, co se konkrétně bude zdaňovat, může to být daň z hlavy, majetek, spotřeba a příjem neboli důchod (Vančurová a Zídková 2022, s. 8). Označení daně je většinou podle předmětu daně, ale u silniční daně tomu tak není, jelikož se zdaňuje užívání motorového vozidla a ne silnice (Radvan, 2015, s. 14).

Jako první je daň z hlavy, která funguje už delší dobu, a znamená to, že předmětem zdanění je člověk neboli daňový subjekt. Jedná se především o místní poplatky, které si stanovuje obec nebo kraj podle své potřeby. Této dani se občas může říkat paušální daň (Vančurová a Zídková, 2022, s. 8). Příkladem může být poplatek v lázeňském městě (lázeňský poplatek) nebo v případě ubytování na horách existuje vzdušný poplatek, který musí provozovatel ubytování zaplatit obci.

Dále se používají daně z majetku neboli majetkové daně, které jsou vybírány v pravidelných intervalech nebo jen jednorázově. Předmětem daně jsou zejména nemovité i movité věci, může to být také i půda a stavby, případně motorová vozidla (Široký a kol., 2008, s. 160, 168). Tuto daň platí většinou poplatníci (Vančurová a Zídková, 2022, s. 9).

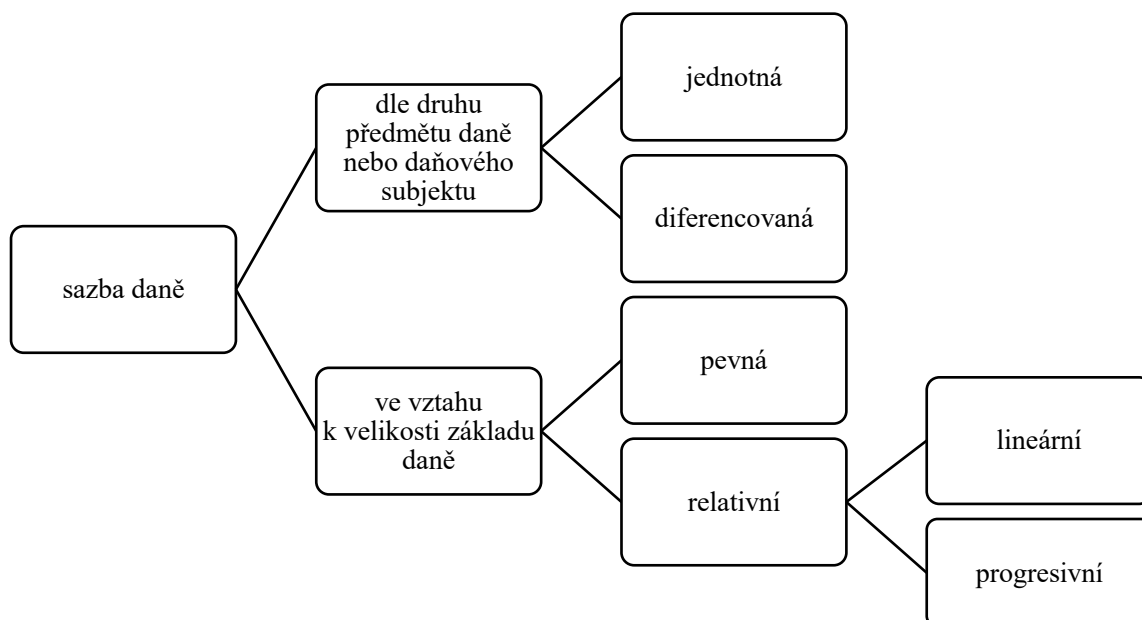
Předmětem daně z příjmů je příjem (důchod) a i nepeněžní plnění v podobě bezplatně poskytnutých práv, služeb, věcí a jiných výhod. V poslední době se jedná o nejméně oblíbený daňový příjem (Rindová a Rohlíková, 2022, s. 35).

U daně ze spotřeby dochází k zahrnutí daně do ceny zboží nebo služeb a je vybírána u plátce. Spotřební daně se dělí na všeobecné daně (DPH) a na selektivní daně, které se týkají vybraných produktů. Příkladem jsou ekologické daně, jejichž záměrem je omezit poptávku po produktech, které zatěžují životní prostředí (Vančurová a Zídková, 2022, s. 9).

Osvobození od daně určuje část předmětu, která je osvobozena od daně, což znamená, že daňový subjekt není povinen zahrnout tuto část do základu daně, ale ani nemůže zahrnout položky, které se k tomu vztahují. Existují dva typy osvobození, a to částečné nebo úplné. U částečného osvobození od daně při splnění podmínek je částka osvobozena do určitého limitu. U úplného osvobození od daně se musí splnit všechny podmínky včetně limitu. Když se daný limit za určitou dobu překročí, tak už nejde uplatnit osvobození, protože byla porušena jedna podmínka (Vančurová a Zídková, 2022, s. 10–11).

1.4.4 Sazba daně

Pomocí sazby daně lze ze základu daně (snížený o odpočty) stanovit základní částku daně. Existuje dělení podle dvou kritérií, které určují typ sazby, jak je ukázáno na *Obrázku 1* (Vančurová a Zídková, 2022, s. 15).

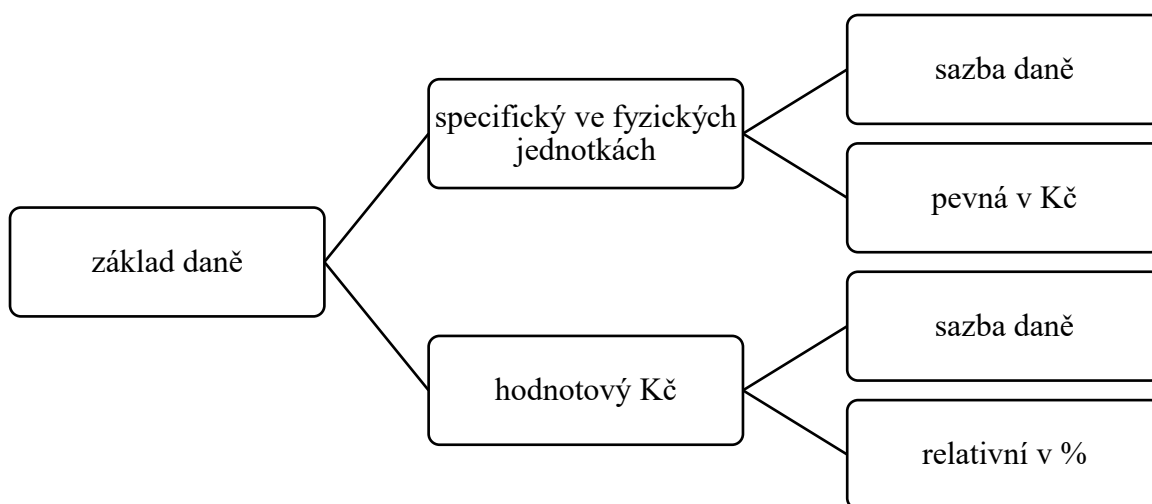
Obrázek 1: Schéma druhů sazeb daně

Zdroj: vlastní zpracování podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 15)

Jednotná sazba je stejná pro všechny druhy předmětu daně nehledě na typ daňového subjektu, což je třeba daň z elektřiny. Pak existuje diferencovaná sazba, která se liší podle kvality předmětu daně (sazby DPH) anebo podle daňového subjektu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 15–16).

Základ daně může být vyjádřen ve fyzikálních nebo hodnotových jednotkách. *Obrázek 2* ukazuje vztah mezi jednotkou základu daně a sazbou daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 16). Pevná sazba daně je určena pevnou částkou přímo k předmětu daně, jak je tomu například u daně silniční, nebo spotřební daně (Radvan, 2015, s. 15). Relativní sazba daně se používá u hodnotového základu daně, tedy vyjádřeného v peněžních jednotkách. Tato sazba bývá většinou vyjádřena v procentech. Relativní sazba daně se ještě dělí na lineární a progresivní sazbu daně. Lineární sazba je určena procentem ze základu daně, se kterým se pak počítá nehledě na velikost základu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 16).

U progresivní sazby to funguje tak, že když se zvýší základ daně, tak se použije vyšší procento sazby (například u daně z příjmu FO). Dále se ještě dělí na progresivně klouzavou a progresivně stupňovitou sazbu. U progresivně klouzavé sazby se použije vyšší sazba pouze u části základu daně, když dojde k překročení určité hranice. Progresivně stupňovitá sazba funguje tak, že vyšší sazba aplikuje na celý základ daně (Radvan, 2015, s. 15).

Obrázek 2: Schéma vztahu jednotky základu daně a sazby daně

Zdroj: vlastní zpracování podle Vančurové a Zídkové (2022, s. 16)

2 Daň z příjmů FO a pojistné odvody v České republice

Daň z příjmů fyzických osob byla zavedena daňovou reformou 1. 1. 1993 při vzniku České republiky. Její podstatou je zdanění celkového příjmu každé osoby, tak aby nevznikaly rozdíly mezi zdaněním příjmů z různých zdrojů (Kubátová, 2015, s. 164). Daň jednotlivých osob by měla být univerzální syntetickou daní, která se skládá z nejvíce různých příjmů jednotlivce bez ohledu na formu a zdroj příjmů (Široký, 2016, s. 57). Jedná se o nejdůležitější daň ve většině zemí, a právě proto je zařazena na prvním místě v kategorizaci daní u Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) a u Mezinárodního měnového fondu (dále jen MMF) (Kubátová, 2015, s. 162–163).

U fyzických osob je zdaňovacím obdobím kalendářní rok (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 33)

2.1 Poplatník daně z příjmů FO

Zákoně č. 586/1993 Sb. České národní rady o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů v § 2 odst. 1 uvádí, že „*poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.*“ Daňoví rezidenti jsou fyzické osoby, které mají trvalé bydliště na území ČR anebo se zde zdržují alespoň 183 dní v roce. Jedná se o poplatníky s neomezenou daňovou povinností, kdy tato povinnost zahrnuje jak příjmy z českých zdrojů, tak i ze zahraničních zdrojů. Daňoví nerezidenti jsou fyzické osoby, které nemají na území ČR trvalé bydliště a zdržují zde se méně než 183 dní v roce. Nazývají se poplatníci s omezenou daňovou povinností a jsou povinni platit daň z příjmů získaných na území ČR (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 32).

2.2 Předmět daně z příjmů FO

V obecném pojetí lze vymezit předmět daně z příjmu FO jako příjem, který zvyšuje užitek poplatníka bez ohledu na to, jestli jde o naturální nebo peněžní příjem (Vančurová, 2021, s. 83). Jedná se o příjem ve formě peněz, věcí či služeb, včetně příjmů dosažených směnou. Předmět daně z příjmů se dělí na 5 dílčích základů daně představujících různé druhy příjmů fyzických osob, ze kterých se pak stanoví samotný základ daně (Macháček, 2021, s. 36). Přijaté úvěry a půjčky nepatří do předmětu daně z příjmu FO (Široký, 2018, s. 224).

2.2.1 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti jsou veškerá plnění, která zaměstnanec přijímá od zaměstnavatele jakožto plátce těchto příjmů. Do těchto příjmů spadají příjmy ze současného i dřívějšího

pracovněprávního vztahu (včetně DPD a DPČ), služebního poměru, členského poměru nebo obdobného poměru, příjmy za práci členů družstev, společníků společností s ručením omezeným a komanditistů komanditní společnosti. A mimo jiné sem patří i odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora (Rindová a Rohlíková, 2022, s. 38–39). Součástí těchto příjmů jsou i náhrady související se současným nebo dřívějším pracovněprávním vztahem, příkladem může být náhrada mzdy (Vančurová a Zídková, 2022, s. 138). V zákoně o daních z příjmů jsou uvedeny v § 6 odst. 7 příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně, jedná se o náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti, hodnota ochranných pracovních pomůcek, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků, náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů.

Podle zákona o daních z příjmů jsou v § 6 odst. 9 uvedeny příjmy osvobozeny od daně jako například nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj zaměstnanců a rekvalifikaci, stravování poskytované jako nepeněžní plnění ke spotřebě na pracovišti zaměstnance nebo v rámci stravování zajišťovaného prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele a peněžité příspěvky na stravování, zvýhodnění poskytovaná na veřejnou dopravu osob ve formě bezplatných nebo zlevněných jízdenek.

Základem daně jsou mzdy, platy a jiné odměny zaměstnanců navýšené o zdanitelné benefity. Měsíční mzda je zdaňována zaměstnavatelem každý měsíc, kdy zálohy jsou potom odečteny při ročním zúčtování daně. Zaměstnanec může mít pouze u jednoho zaměstnavatele podepsané prohlášení poplatníka k dani, což znamená že může uplatnit slevy a daňová zvýhodnění (Suchan, 2023).

Od roku začátku roku 2024 došlo k několika změnám, týká se to i DPP a zaměstnaneckých benefitů. Od 1. 7. 2024 budou stanoveny nové dva limity pro vznik účasti na sociálním pojištění. Pokud zaměstnanec pracuje na DPP u jednoho zaměstnavatele jeho limit je částka 10 500 Kč, takže pokud ho překročí musí odvádět pojistné, pokud ne nic neodvádí. To samé platí i u zaměstnance, který má více DPP, kdy součet částek od obou zaměstnavatelů nesmí překročit limit 17 500 Kč, jinak musí zaměstnanec odvádět pojistné. Tak či tak, musí zaměstnavatel přihlásit zaměstnanec, který má uzavřené DPP, do České správy sociálního zabezpečení (Econsulting, 2023a).

Nově je i stanovený limit pro osvobození nepeněžních limitů u zaměstnance a ten je do výše poloviny průměrné mzdy, která je pro rok 2024 stanovena na 43 967 Kč. Znamená to, že do 21 983 Kč se jsou benefity osvobozeny od daně, to se týká i nepeněžních plnění u rekreací

a zájezdů. Konsolidační balíček ruší osvobození od daně v podobě darů od zaměstnavatele do 2 000 Kč ročně, manažerské byty, nadlimitní stravenky a dary v podobě poukázek, dárkových karet a další. Od roku 2024 budou podléhat dani bez ohledu na výši (Econsulting, 2023a).

2.2.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Jedná se o příjmy, které osoba získá činností, kterou vykonává sama, na vlastní účet a vlastním jménem (Vančurová, 2021, s. 155). Patří sem příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnostenského podnikání a jiného podnikání, příjmy z podílu na zisku společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti, ale i příjem z práv průmyslového vlastnictví a autorských práv (Radvan, 2015, s. 35). Osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění nebo na základě zvláštního zákona, se nazývá podnikatel (Vančurová, 2021, s. 157). Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen občanský zákoník) v § 420 odst. 1 udává, že „*kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“

Základ daně se počítá z příjmů snížených o výdaje, které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Místo skutečných výdajů lze uplatnit paušální výdaje (Radvan, 2015, s. 39). Zákon o daních z příjmů v § 7 odst. 7 uvádí jakou výši paušálních výdajů si může poplatník uplatnit. Jedná se o paušální výdaje ve výši 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského řemeslného podnikání, nejvýše však výdaje do 1 600 000 Kč. Dále pak jsou výdaje ve výši 60 % z příjmu z živnostenského podnikání, kromě podnikání řemeslného, nejvýše však do výše 1 200 000 Kč. Paušální výdaje jsou také ve výši 40 % z příjmu ze samostatné činnosti, maximálně výše je 600 000 Kč. Poslední jsou výdaje ve výši 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, maximální výše pro uplatnění je však 800 000 Kč.

Existuje i tzv. paušální režim daně, což znamená, že si OSVČ bude platit jednotnou daň, a i pojistné odvody. Nastane to v případě, že splní určité podmínky a poté se přihlásí k paušální dani (Vančurová a Zídková, 2022, s.145). Jsou stanoveny 3 pásma, které určují velikost daně a pojistných odvodů, do 1. pásma patří příjmy do 1 milion Kč, do 2. pásma patří příjmy od 1 milionu Kč do 1,5 milionu Kč a 3. pásmo zahrnuje příjmy do 2 milionů, které nespádají do předchozích dvou pásem (ČSOB, průvodce podnikáním, 2024).

2.2.3 Příjmy z kapitálového majetku

Do příjmů z kapitálového majetku patří kapitálový majetek, a i ten peněžní, proto se může tento příjem označovat jako příjmy z finančního majetku (Vančurová, 2021, s. 213–214). Podle Zákona o dani z příjmů § 8 odst. 1 uvádí, že do příjmů u kapitálového majetku patří například podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, výnos z jednorázového vkladu a z vkladu jemu na roveň postaveného, plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření a z penzijního pojištění, plnění z pojištění pro případ dožití, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, úroky z práva na dorovnání, úrokové a jiné výnosy z držby směnek, plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace.

Důležité je, že většina těchto příjmů tvoří samostatný základ daně a zdaňují se srážkou u zdroje, odvádí se každý měsíc a vybere je plátce daně. V rámci dílčího základu daně se zdaňují úroky z peněžních prostředků na účtu, úrokové výnosy směnek a úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček. V případě příjmů z kapitálového majetku si nelze uplatnit žádné výdaje (Vančurová a Zídková, 2022, s. 147–148).

2.2.4 Příjmy z nájmu

Součástí příjmů z nájmu jsou příjmy z nájmu movitých věcí a nemovitých věcí nebo bytů, kdy výjimku tvoří příležitostný pronájem, který patří do ostatních příjmů (Radvan, 2015, s. 36). Pokud je příjem z nájmu součástí obchodního majetku musí být zdaněn v dílčím základu daně příjmu ze samostatné činnosti (Vančurová a Zídková, 2022, s. 148).

U výpočtu základu daně se příjmy snižují o vynaložené výdaje na zajištění, dosažení a udržení těchto příjmů. Existuje ale i jednodušší možnost výpočtu základu daně, a to je uplatnění výdajů paušálem, tedy 30 % z příjmů (Vančurová a Zídková, 2022, s. 148).

2.2.5 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy se týkají kromě příjmů z činnosti a příjmů z nakládání s majetkem FO i jiných příjmů, které nejsou součástí výše uvedených dílčích základů daně. Jedná se často o ojedinelé a zvláštní příjmy (Vančurová, 2021, s. 245).

Zákon o daních z příjmů uvádí v § 10 odst. 4, že „*základem daně (dílčím základem daně) je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Jsou-li výdaje spojené*

s jednotlivým druhem příjmu uvedeným v odstavci 1 vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. Nemůže totiž dojít k situaci, aby základ daně byl záporný, což znamená, že by výdaje převyšovaly příjmy (Radvan, 2015, s. 39).

U ostatních příjmů může docházet k osvobození u daně za určitých podmínek. Tyto podmínky jsou stanoveny v Zákoně o daních z příjmů v § 10 odst. 3 písm. a), který udává, že „*osvobození ostatních příjmů od daně dojde, když celkový součet těchto příjmů nepřesáhne 50 000 Kč ve zdaňovacím období.*“

2.3 Výpočet daně z příjmů FO

Základ daně se skládá ze součtu výše zmíněných dílčích základů daně, následně se odečtou nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky. Základ daně po snížení se zaokrouhlí na stovky korun dolů a poté vynásobí sazbou daně. Dále se odečtou od částky daně veškeré slevy a daňová zvýhodnění. Výsledek je daň po slevách, od které se ještě mohou odečítat zálohy na daň, což jsou zálohy odvedené z měsíční mzdy. Konečný výsledek může vyjít jako daňová povinnost, kdy poplatník odvádí výslednou daň finančnímu úřadu anebo vyjde přeplatek, kdy finanční úřad pošle peníze poplatníkovi (Vančurová a Zídková, 2022, s. 152).

2.3.1 Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky

Jedná se o hodnoty, které snižují hodnotu základu daně FO za splnění daných podmínek (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 40). Patří sem úroky z úvěrů na bytové potřeby, bezúplatné plnění na veřejně prospěšné účely, příspěvky na penzijní pojištění, připojištění a doplňkové penzijní spoření, pojistné na soukromé životní pojištění, daňová ztráta, úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání (Vančurová a Zídková, 2022, s. 152–153).

Podle Zákonu o daních z příjmů v § 15 odst. 3 uvádí, že od základu daně jsou odčitatelné úroky z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru.

Bezúplatné plnění (dary) musí plynout na veřejně prospěšné účely. Existuje zde minimální částka a to je 1 000 Kč nebo 2 % ze základu daně, a pak maximální odečet může být 15 % ze základu daně. Do bezúplatných plnění patří i darování krve a orgánů (Vančurová, 2022, s.154).

Příspěvky na penzijní pojištění, připojištění a doplňkové penzijní spoření lze odečítat, pokud si je poplatník zaplatil sám. Od 1. 7. 2024 se zvedá limit těchto odpočitatelných položek, kdy si poplatník může odečíst maximálně 48 000 Kč. Znamená to, že pokud chce dosáhnout tohoto odpočtu, musí posílat příspěvky v minimální hodnotě minimálně 1 700 Kč. Se změnou odpočtu

také dochází k prodloužení minimální doby spoření z 5 let na 10 let (Generali česká pojišťovna, 2024).

Soukromé životní pojištění je podobné jako příspěvky na penzijní pojištění, kdy není stanovena hodnota posílaného příspěvku, ale limit odpočtu 48 000 Kč je stejný (KB pojišťovna, 2024).

Odčitatelné položky se týkají odpočtu z titulu daňové ztráty, a to nejdéle v 5 po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích. Patří sem i odpočet výdajů projektů výzkumu a vývoje, u kterého to platí na 3 po sobě jdoucí zdaňovací období (Ptáčková Mísařová a Otavová, 2018, s. 41).

2.3.2 Sazba daně

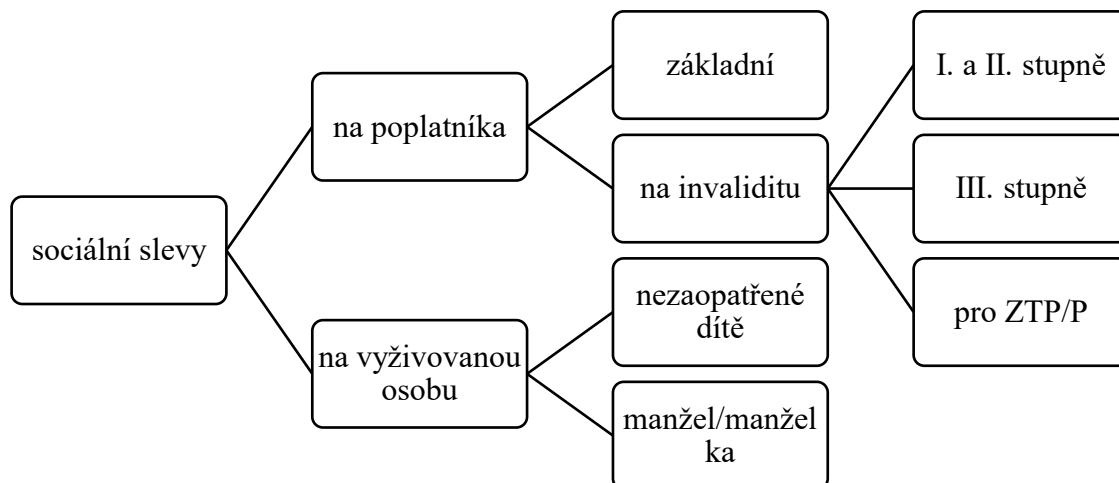
V České republice se používá progresivní sazba daně z příjmů FO. Dělí se na dvě pásma s výší 15 % a 23 %, ta se týká velikosti základu nad 4násobek průměrné měsíční mzdy (Vančurová a Zídková, 2022, s. 158). Od 1. 1. 2024 se u sazby 23 % sníží velikost základu daně na 3násobek průměrné mzdy tedy zhruba na 131 901 Kč (původně byla hranice 161 296 Kč) (Ministerstvo financí ČR, 2024).

2.3.3 Slevy na dani

Slevy na dani mají velice významné postavení v konstrukci daně. Odčítají se od základní částky vypočtené daně. Nejdůležitější dělení slev je na absolutní a relativní, kdy absolutní slevy působí progresivně. Pak ještě existuje dělení na standardní a nestandardní slevy (Vančurová, 2021, s. 309)

Sleva za umístění dítěte patří do nestandardní slevy v rámci podpory rodin s dětmi. Je to možnost odečíst od základní částky daně z příjmů FO výdaje, které byly vynaloženy za umístění dítěte v mateřské škole či lesní školce. Sleva může být využita ve výši minimální mzdy (Vančurová a Zídková, 2022, s. 165–166). Od roku 2024 byla zrušena v rámci konsolidačního balíčku (Ministerstvo financí ČR, 2024).

Uplatnění standardních slev je vázáno na podmínky uvedených v zákoně, kdy většina z nich má sociální funkci. Sociální slevy se dají dělit na slevy, které poplatník uplatňuje sám za sebe a pak slevy na vyživované osoby, které poplatník uplatňuje na členy své domácnosti, jak je zobrazeno na *Obrázku 3* (Vančurová, 2021, s. 310–311).

Obrázek 3: Standardní sociální slevy od roku 2024

Zdroj: vlastní zpracování podle Vančurové (2021, s. 311); Ministerstvo financí ČR (2024)

Zákon o daních z příjmů § 35ba odst.1 písmeno a) uvádí, že se daň snižuje o „základní slevu ve výši 30 840 Kč na poplatníka.“

Sleva na studenta se týká poplatníka, který se připravuje sám na budoucí povolání a splňuje podmínku věku, kdy jeho věk nepřesáhne 26 let (Vančurová, 2021, s. 313). Od roku 2024 byla zrušena v rámci konsolidačního balíčku (Ministerstvo financí ČR, 2024).

Sleva na invaliditu se dělí na invaliditu prvního a druhého stupně, kdy tato sleva je ve výši 2 520 Kč za měsíc, potom je sleva na invaliditu třetího stupně, a to ve výši 5 040 Kč za měsíc a poslední je držitel ZTP/P neboli zvláště tělesně postižený s průvodcem, kdy je sleva ve výši 16 140 Kč za měsíc (Morávek, 2023).

Podle Zákon o daních z příjmů § 35bb odst. 1 uvádí, že „výše slevy na manžela činí 24 840 Kč. Výše slevy se zvyšuje na dvojnásobek, pokud je sleva uplatňována na manžela, kterému je přiznán nárok na průkaz ZTP/P.“ Týká se manželku/manžela žijící ve společné domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující částku stanovenou zákonem. Nelze ji ale uplatnit, pokud příjmy ze samostatné činnosti a z nájmu přesahují ostatní příjmy a uplatnil paušální výdaje (Radvan, 2015, s. 41). Tato sleva byla od roku 2024 omezena a to tak, že se dá uplatnit pouze pokud se manžel/manželka stará o dítě do věku 3 let a jeho/její příjem nepřesahuje 68 000 Kč za zdaňovací období (Ministerstvo financí ČR, 2024).

2.3.4 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě si může uplatnit pouze jeden z manželů v případě, že se jedná o nezletilé dítě anebo dítě do věku 26 let, které stále studuje nebo nepobírá invalidní důchod invalidity třetího stupně (Vančurová, 2021, s. 315–316). Zákon o daních z příjmů v §35c odst.1 říká, že výše zvýhodnění se odvíjí od počtu dětí, u 1. dítěte je výše zvýhodnění 15 204 Kč ročně, u 2. dítěte to je 22 320 Kč a u 3. dítěte a každého dalšího je výše 27 840 Kč. Pokud dítě má ZTP/P průkaz částka se vždy zdvojnásobí.

2.4 Pojistné odvody

Pojistné odvody se řadí mezi daně, i přesto že nesplňují všechny podmínky, tak shodná vlastnost mezi pojistnými odvody a daněmi je povinnost a pravidelnost placení. Mezi pojistné odvody patří sociální pojištění a zdravotní pojištění. Tyto odvody jsou rozděleny mezi zaměstnance, kteří si je platí ze svých mezd, a mezi zaměstnavatele, kteří je platí za své zaměstnance, dále si je sám za sebe platí i OSVČ (Kubátová, 2015, s. 210–214). Sociální pojištění se skládá z několika subsystémů, a to je veřejné zdravotní pojištění, nemocenské pojištění a důchodové pojištění, který je označován jako sociální zabezpečení, posledním subsystémem je statní politika zaměstnanosti (Široký, 2018, s. 224).

Důležitý je zmínit pojem vyměřovací základ, který je potřeba k výpočtu pojistného. Vyměřovací základ u zaměstnance je jeho hrubá měsíční mzda, ze které se pak vypočítávají zálohy na jednotlivá pojištění. U OSVČ je nutná znát daňový základ, tedy rozdíl příjmů a výdajů, což je hrubý zisk, který se vydělí dvěma a pak vznikne vyměřovací základ. Pokud OSVČ potřebuje znát výše měsíčních záloh, je nutné vydělit vyměřovací základ dvanácti, aby získal měsíční vyměřovací základ (Široká, 2023).

2.4.1 Sociální pojištění

Nemocenské pojištění je pojištění, které nahrazuje chybějící příjmy z činnosti pojištěncům při nemoci nebo při krátkodobém úrazu. Mezi plnění z nemocenského pojištění patří nemocenská, podpory při ošetřování člena rodiny (ošetřovné) a peněžité pomoci v mateřství (Vančurová a Zídková, 2022, s. 182). Výše pojištění, které hradí zaměstnanci zaměstnavatel je 2,1 % z vyměřovacího základu a nově od 1. 1. 2024 je součástí sociálního pojištění ve výši 0,6 % na nemocenské pojištění, které si hradí zaměstnanec sám. OSVČ si může dobrovolně zvolit, jestli si chce platit nemocenské pojištění, pokud se rozhodne, že ano tak ve výši 2,7 % (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

Důchodové pojištění pomáhá především osobám v dlouhodobé nebo trvalé pracovní neschopnosti. Patří sem starobní důchod (i předčasný), invalidní důchod (invalidita prvního, druhého a třetího stupně), vdovecký a vdovský důchod, a nakonec sirotčí důchod (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2020).

Státní politika zaměstnanosti je peněžitá podpora v nezaměstnanosti a snaží se podporovat tvorbu nových pracovních míst (Vančurová a Zídková, 2022, s.183). Tuto podporu platí pouze zaměstnavatel, a to ve výši 1,2 % z vyměřovacího základu (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

Celkově sazby pojistného na sociální pojištění činí u zaměstnance 7,1 % z vyměřovacího základu, u zaměstnavatele 24,8 % z vyměřovacího základu a u OSVČ 29,2 % z vyměřovacího základu plus 2,7 % z vyměřovacího základu za nemocenské pojištění, pokud ho platí (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024).

2.4.2 Zdravotní pojištění

Toto pojištění slouží k financování nutné zdravotní péče v rozsahu daném zákonnými pravidly. Svoji legislativou spadá pod Ministerstvo financí, avšak výnosy pojistného odchází zdravotním pojišťovnám, které ho spravují (Vančurová a Zídková, 2022, s. 181). Systém zdravotní péče tvoří pojištěnec, poskytovatel zdravotních služeb a zdravotní pojišťovna. V dnešní době existuje 7 zdravotních pojišťoven. Pojištěnci odvádí pojistné ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu, kdy 1/3 hradí zaměstnanec a 2/3 hradí zaměstnavatel, stejná výše pojistného se týká i OSVČ (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020).

3 Daň z příjmů FO a pojistné odvody v zemích EU13 a EU15

Kapitola je zaměřena na daň z příjmů FO a pojistné odvody ve vybraných zemích EU15 a EU13. Zkratka EU15 označuje členské země, které byly prvními členy Evropské unie do roku 2004, patří sem Německo, Francie, Itálie, Nizozemsko, Belgie, Lucembursko, Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko. Posledním větším rozšířením Evropské unie bylo v květnu roku 2004, kdy bylo přijato 10 zemí, a to Česko, Kypr, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko, Slovensko. V roce 2007 se připojilo k EU Bulharsko a Rumunsko a v roce 2013 připojilo Chorvatsko. Zkratka EU13 tedy označuje všechny země, které se připojily k EU od roku 2004 (European Union).

3.1 Polská republika

Daňoví rezidenti platí daň z příjmů FO ze svých příjmů v Polsku i těch ze zahraničí, mají tedy neomezenou daňovou povinnost. Nerezidenti platí daň z příjmů FO pouze z příjmů vzniklých v Polsku, což se nazývá omezená daňová povinnost (PWC, 2023a).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a daňové priznání musí být podáno do 30. dubna následujícího roku (Široký, 2018, s. 299).

3.1.1 Předmět daně

Do předmětu daně patří podle příjem ze závislých povolání (zaměstnanecký a důchodový příjem), příjem z nezávislých povolání, z investic a majetkových práv (investiční příjem), z prodeje nemovitého majetku, movitého majetku a majetkových práv, příjem z podnikání, příjem ve vybraných zemědělských sektorech, příjem z pronájmu nemovitého majetku a ostatní příjmy (Široký, 2018, s. 298).

3.1.2 Základ daně a sazba daně

Základ daně se vypočítá jako součet výše vyjmenovaných příjmů upravené o uznatelné výdaje (Široký, 2018, s. 298). V *Tabulce 1* jsou uvedeny výše sazeb při určitém příjmu.

Tabulka 1 – Sazby daně z příjmu FO v Polsku

Základ daně	Daň
Příjem do 120 000 PLN	12 % – 3 600 PLN
Příjem nad 120 000 PLN	10 800 PLN + 32 % z přebytku nad 120 000 PLN

Zdroj: vlastní zpracování podle PWC (2023a)

Nezdanitelná částka činí 30 000 PLN, to znamená, že pokud má poplatník velikost příjmu do 30 000 PLN, je jeho příjem osvobozen od daně. U příjmu do 120 000 PLN je daň 12 % a ještě minus 3 600 PLN, což je částka, která je stanovena 12 % z daných 30 000 PLN. Pokud příjem přesahuje 120 000 PLN, tak velikost daně je stanovena pevnou částkou 10 800 PLN (sníženou už o 3 600 PLN) a sazba 32 % z přebytku nad 120 000 PLN (PWC, 2023a).

Od roku 2019 byla zavedena solidární daň, takže poplatník musí zaplatit daň ve výši 4 % z přebytku částky, v případě že velikost příjmu je vyšší než 1 milion PLN za rok. Poplatník musí kvůli této dani podat zvlášť daňové přiznání (PWC, 2023a).

3.1.3 Odpočty od základu daně a slevy na dani

Poplatník si může odečíst od základu daně bezúplatné plnění (dar), a to v maximální výši 6 % ze svého příjmu. Patří sem dar pro veřejně prospěšné organizace, pro náboženské uctívání, na odborné vzdělávání, na rekonstrukci památek a dárcovství krve (Ministerstwo finansów, 2023b). Dále lze odečíst hodnotu nákladů vynaložených na připojení k internetu, a to pouze do výše 760 PLN a ve dvou po sobě jdoucích obdobích, náklady na obnovu památek a na rehabilitační účely a mnoho dalších (EY Global, s. 1290; Ministerstwo finansów, 2023b).

Pro zaměstnance existuje ještě standardní srážka, kterou si zaměstnanec může uplatnit ve výši 3 000 PLN/rok, pokud má jeden pracovní poměr. V případě více pracovních poměrů si může uplatnit 4 500 PLN/rok (PWC, 2023a.).

Sleva na dítě má hodně podmínek pro to, aby si tuto slevu mohli poplatníci uplatnit, záleží totiž na tom, v jakém jsou rodinném stavu a kolik mají dětí. *Tabulka 2* ukazuje, jaké jsou limity pro uplatnění této slevy, pokud mají poplatníci 1 dítě (Ministerstwo finansów, 2023a).

Tabulka 2 – Výše slevy na 1 dítě v Polsku

Stav rodiče		Výše slevy	
Nezadaní (včetně části roku)	Manželé		Osamělý rodič
Příjem ≤ 56 000 PLN	Příjem ≤ 112 000 PLN		92,67 PLN/měsíc
Příjem > 56 000 PLN	Příjem > 112 000 PLN		Žádná není

Zdroj: vlastní zpracování podle Ministerstwo finansów (2023a)

Tabulka 3 ukazuje jakou výši slevy, při 2 a více dětech si může poplatník uplatnit bez omezení velikosti příjmu. Výše slevy u prvního a druhého dítěte je stejná, u třetího dítěte je

sazba skoro dvojnásobně vyšší než u prvních dvou a u čtvrtého a každého dalšího dítěte je sazba už stejná (Ministerstwo finansów, 2023a; PWC, 2023a).

Tabulka 3 – Výše slevy při 2 a více dětech v Polsku

Počet dětí	Výše slevy
První dítě	92,67 PLN/měsíc
Druhé dítě	1 112,04 PLN/rok
Třetí dítě	166,67 PLN/měsíc 2 000,04 PLN/rok
Čtvrté dítě a každé následující	225,00 PLN/měsíc 2 700,00 PLN/rok

Zdroj: vlastní zpracování podle PWC (2023a)

3.1.4 Pojistné odvody

Pojistné odvody jsou částečně placeny zaměstnancem a částečně zaměstnavatelem, jedná se o důchodové pojištění a pojištění invalidity. Zdravotní pojištění hradí pouze zaměstnanec a OSVČ. Dále existuje nemocenské pojištění a úrazové pojištění, které se liší podle typu zaměstnání. Důchodové pojištění, pojištění invalidity a nemocenské pojištění tvoří dohromady sociální pojištění (Nerudová, 2011, s. 266). Přesné výše sazeb jednotlivých pojištění jsou uvedeny v *Tabulce 4*.

Tabulka 4 – Výše jednotlivých pojištění v Polsku

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	OSVČ
Důchodové pojištění	9,76 %	9,76 %	19,52 %
Pojištění invalidity	1,50 %	6,50 %	8,00 %
Nemocenské pojištění	2,45 %	-	-
Zdravotní pojištění	9,00 %	-	9,00 %
Zaměstnanecký fond a fond solidarity	-	2,45 %	2,45 %
Úrazové pojištění	-	0,67 % – 3,33 %	1,67 %

Zdroj: Vlastní zpracování podle Nerudová (2011, s. 266); EY Global (2023, s. 1291)

3.2 Dánské království

Poplatník, který je rezidentem v Dánsku, podléhá neomezené daňové povinnosti, to znamená že zdaňuje příjmy jak z tuzemska (Dánska), tak i z ciziny. Rezidenty jsou označováni ti, kteří mají v Dánsku trvalé bydliště anebo se zde zdržují více jak 6 měsíců. Nerezidenti mají omezenou daňovou povinnost na příjmy vzniklé pouze v Dánsku (PWC, 2023b; Široký, 2018, s. 228).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, kdy poplatník musí podat daňové přiznání do 1. května, u příjmů plynoucích z podnikání je termín až do 1. července (Široký, 2018, 229).

3.2.1 Předmět daně

Předmět daně se dělí na osobní příjem, kapitálový příjem, zdanitelný příjem, akciový příjem a příjem z hodnoty nemovitostí. Každý druh příjmů podléhá různým daním, a proto jsou zdaňovány jinými sazbami (PWC, 2023b).

Osobní příjem zahrnuje příjem ze závislé činnosti, příjem z podnikání a příjem z penze. Do kapitálového příjmu patří úroky, zisk a ztráty z dluhopisů a zisky z užívání nemovitostí. Akciový příjem zahrnuje dividendy. A poslední jsou příjmy z hodnoty nemovitostí nacházejících se v Dánsku nebo v zahraničí (Nerudová 2011, s. 207; PWC, 2023b).

3.2.2 Základ daně a sazba daně

Obecně je dáno, že FO podléhají místní dani, státní dani, dani z trhu práce a církevní dani. V Dánsku se stanovuje 5 základů daně a k tomu se používají již výše zmíněné druhy příjmů. *Tabulka 5* zobrazuje co spadá pod místní a státní daň a jaké jsou výše sazeb jednotlivých daní (PWC, 2023b).

Tabulka 5 – Sazby daně z příjmů FO v Dánsku

Daně		Základ daně	Sazba daně
Státní daně	Spodní daň	Osobní příjem	12,09 %
	Nejvyšší daň	Osobní příjem	15,00 %
Místní daně	Obecní daň (průměr)	Zdanitelný příjem	25,018 %
	Daň na trhu práce	Osobní příjem	8,00 %
	Církevní daň (průměr)		0,92 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle PWC (2023b); Skat.dk (2024a)

U nejvyšší daně je sazba 15 % z části nejvyššího základu daně přesahujícího 568 900 DKK, ale po odečtení 8 % daně z trhu práce. Obecní daň se vypočítá ze zdanitelných příjmů paušální sazbou, která závisí na dané obci, průměr je stanoven na 25,018 %. S tím trochu souvisí církevní daň, která je uložena také paušální sazbou, kterou si příslušná obec určí sama. Týká se to pouze lidí, kteří jsou součástí Dánské národní evangelikální luteránské církve, ale i tak se jedná o poměrnou většinu obyvatel Dánska (PWC, 2023b; Skat.dk, 2024a).

Pojem daňový strop znamená, že se jedná o maximální daňovou sazbu platnou pro poplatníkův příjem. Je to tedy součet spodní a nejvyšší daně (státní daň), plus obecní daň a zdravotní odvody a nesmí překročit sazbu 52,07 %. Do tohoto součtu ale není zahrnuta daň z trhu práce a církevní daň (PWC, 2023b; Skat.dk, 2024a).

U nejvyšší daně je sazba 15 % z části nejvyššího základu daně přesahujícího 568 900 DKK, ale po odečtení 8 % daně z trhu práce. Obecní daň se vypočítá ze zdanitelných příjmů paušální sazbou, která závisí na dané obci, průměr je stanoven na 25,018 %. S tím trochu souvisí církevní daň, která je uložena také paušální sazbou, kterou si příslušná obec určí sama. Týká se to pouze lidí, kteří jsou součástí Dánské národní evangelikální luteránské církve, ale i tak se jedná o poměrnou většinu obyvatel Dánska (PWC, 2023b; Skat.dk, 2024a).

3.2.3 Odpočty od základu daně a slevy na dani

Do odpočtů od základu daně patří náklady spojené s výkonem práce (náklady na dojíždění, náklady na pracovní oděvy, kurzy a další), členské příspěvky odborovým organizacím (maximálně 7 000 DKK), srážka za úrok (z bankovních úroků, z hypotečních úvěrů, za spotřebitelské úvěry u finančních společností), dary na veřejně prospěšné účely (hodnota odpočtu je cca 26 %, maximálně to je 18 300 DKK), pojistné pro případ nezaměstnanosti, pojistné na důchodové pojištění (maximálně 80 600 DKK), pokud je věk 15 let nebo méně před daným věkem do důchodu (státní důchodový věk je 65 let), sazba je 32 %, pokud je to 15 let a více, sazba je 12 % a výdaje na výzkum a vývoj (Skat.dk, 2024b).

Důležité je zmínit, že zaměstnanec má nárok na příspěvek na zaměstnání v maximální výši 45 100 DKK (10,65 %) a pracovní příspěvek v maximální výši 2 800 DKK (Skat.dk, 2024a).

3.2.4 Pojistné odvody

Vzhledem k tomu, jak je daň z příjmů FO komplexní, tak pojistné odvody jsou jednodušší. Měsíční příspěvek do dánského systému penzijního připojištění (ATP) činí zhruba 297 DKK,

za rok je to tedy 3 564 DKK. Tato částka se dělí na třetiny, kdy 1/3 hradí zaměstnanec ze své mzdy a zbylé 2/3 odvádí zaměstnavatel za zaměstnance (EY Global, s. 388, PWC, 2023b).

Dánsko poskytuje bezplatnou veřejnou zdravotní péči, z toho důvodu si občan nemusí platit povinné zdravotní pojištění, k tomu slouží tzv. žlutá karta, kterou občan obdrží po registraci. Existují ale některé služby, které nejsou dotovány státem a občan si je musí platit, například zubaři. V rámci nedotovaných zdravotnických služeb je možné si platit soukromé zdravotní pojištění, které pokryje tyto služby aspoň částečně (InterNations, 2023).

3.3 Lucemburské velkovévodství

Poplatníky daně z příjmů FO v Lucembursku jsou rezidenti i nerezidenti. Rezidenti jsou ti, kteří mají trvalé bydliště na území Lucemburska anebo se zde zdržují déle než 6 měsíců, pro ně to znamená, že mají neomezenou daňovou povinnost. Nerezidenti mají omezenou daňovou povinnost (Nerudová 2011, s. 242, Široký, 2018, s. 273).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, kdy daňové přiznání musí být podáno do 31. března. Existují mimo zálohové daně ze mzdy, a i zálohy na daň vybírány čtvrtletně v průběhu zdaňovacího období (Široký, 2018, s. 275).

3.3.1 Předmět daně

Do předmětu daně patří příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z podnikání, zemědělské a lesnické příjmy, příjmy z dividend a úroků, kapitálové příjmy, příjmy z důchodů a rent a také příjmy z nájemného a licenčních poplatků (Deloitte, 2023, s. 4).

3.3.2 Základ daně a sazba daně

Daňová povinnost u daní z příjmů FO je určena podle rodinného stavu jednotlivce, a právě proto existují 3 daňové třídy. Třída 1 je pro jednotlivce, třída 1a je pro osamělé osoby s dětmi i osamělé poplatníky, kterým bylo na začátku zdaňovacího období alespoň 65 let, a poslední je třída 2, která je pro manželské páry nebo civilní partnery (za určitých podmínek). Od roku 2018 mohou manželé a civilní partneři podávat samostatná daňová přiznání pro manžele a civilní partnery (PWC, 2024; OECD, iLibrary, 2023).

U daních z příjmů FO v Lucembursku je zajímavé to, že nemají jedno nebo dvě daňová pásma, ale mají jich rovnou 23. Jednotlivá pásma a sazby jsou uvedeny v *Tabulce 6* (PWC, 2024).

Tabulka 6 – Daňová pásma a jejich sazby v Lucembursku

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba daně	Pásmo
0 až 12 438	0 %	1.
12 438 až 14 508	8 %	2.
14 508 až 16 578	9 %	3.
16 578 až 18 648	10 %	4.
18 648 až 20 718	11 %	5.
20 718 až 22 788	12 %	6.
22 788 až 24 939	14 %	6.
24 939 až 27 090	16 %	8.
27 090 až 29 241	18 %	9.
29,241 až 31,392	20 %	10.
31,392 až 33,543	22 %	11.
33,543 až 35,694	24 %	12.
35 694 až 37 845	26 %	13.
37 845 až 39 996	28 %	14.
39 996 až 42 147	30 %	15.
42,147 až 44,298	32 %	16.
44,298 až 46,449	34 %	17.
46 449 až 48 600	36 %	18.
48 600 až 50 751	38 %	19.
50 751 až 110 403	39 %	20.
110 403 až 165 600	40 %	21.
165 000 až 220 788	41 %	22.
220 788 +	42 %	23.

Zdroj: Vlastní zpracování dle PWC (2024)

Sazby se pohybují od 0 % až do 42 %. Navíc existuje ještě solidární daň, která má sazbu 7 %, pro poplatníky s příjmy do 150 000 EUR, pokud poplatník má příjem nad 150 000 EUR, solidární daň bude 9 % (PWC, 2024).

Některé příjmy jsou osvobozeny od daně, jedná se například o velmi malé příjmy, o výhry v loterii a za určitých podmínek a limitů mohou být od daně osvobozeny dary poskytnuté zaměstnavatelem a i odstupné (PWC, 2024).

3.3.3 Odpočty od základu daně a slevy na dani

Lucembursko má hodně daňových pásem, a i hodně odpočtů od základu daně, které jsou uvedeny podrobně i s výší odpočtu v *Tabulce 7*.

Tabulka 7 – Odpočty od základu daně v Lucembursku

Typ odpočtu		Výše odpočtu
Výdaje související s prací		540 EUR
Výdaje na dojíždění		maximálně do výše 2 574 EUR/rok
Úroky z hypotéky	1 až 5 let	2000 EUR
	6 až 10 let	1 500 EUR
	Více než 10 let	1 000 EUR
Příspěvek na důchodové pojištění		3 200 EUR
Příspěvky na stavební spoření	18 až 40 let	1 344 EUR
	nad 40 let	672 EUR
Výživné na dítě		4,422 EUR/rok za každé dítě
Dary charitativním institucím (minimálně 120 EUR)		maximální výše odpočtu je 1 milion EUR nebo 20 % ze zdanitelného základu daně
Náklady na péči o děti a domácnost		5 400 EUR/rok
Osobní příplatky (manželé vykonávající profesní činnost a podléhají společné dani)		4 500 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování dle PWC (2024); Deloitte (2023, s. 8); OECD, iLibrary (2023)

Odpočty na pracovní výdaje mohou být související s prací, kdy si poplatník může uplatnit minimální odpočet 540 EUR. U společného zdanění se částka zdvojnásobí. Výdaje na dojíždění mohou být v maximální výši 2 574 EUR za rok (PWC, 2024).

Úroky z hypotéky se pohybují v rozmezí 1 000 EUR až 2 000 EUR na člena domácnosti a podle toho, jak dlouho v tom domě žijí (BGL BNB PARIBAS, 2023).

Příspěvky na sociální pojištění se uplatňují v plné výši, příspěvky na důchodové pojištění jsou ve výši 3 200 EUR, kdy má na ně nárok každý z manželů a příspěvek na stavební spoření se odvíjí podle věku, u poplatníků ve věku 18 až 40 let je výše příspěvku 1 344 EUR a u poplatníků nad 40 let to je už jen polovina, tedy 672 EUR. Náklady na péči o děti a domácnost jsou ve výši 5 400 EUR za rok (Deloitte, 2023, s. 8; OECD, iLibrary, 2023).

Dary charitativním organizacím musí mít minimální výši 120 EUR, maximální výše odpočtu je 1 milion EUR nebo 20 % ze zdanitelného základu daně (OECD, iLibrary, 2023).

Manželské páry, které mají společné zdanění a mají příjem ze zaměstnání, si mohou odečíst od základu daně i osobní příspěvek ve výši 4 500 EUR (PWC, 2024).

V Lucembursku také mají slevy dani, patří sem sleva pro zaměstnance a důchodce, pro samoživitele, sleva pro poplatníky se sociální minimální mzdou a sleva na dítě, kdy přesná výše slev je uvedena v *Tabulce 8*.

Tabulka 8 – Slevy na dani v Lucembursku

Typ slevy	Výše příjmu (EUR)	Výše slevy
Sleva pro zaměstnance a důchodce	11 266 až 40 000	600 EUR/rok
	40 001 až 79 999	Od 600 EUR do 0 EUR
Sleva pro samoživitele	Do 35 000	1 500 EUR/rok
	35 000 až 105 000	Od 1500 EUR do 750 EUR
	Nad 105 000	750 EUR/rok
Sleva na dítě		922,25 EUR
Sleva pro poplatníky s minimální mzdou	1 500 až 2 500	70 EUR/měsíc
	2 500 až 3 000	Sleva bude klesat
	Nad 3 000	0 EUR/měsíc

Zdroj: Vlastní zpracování dle OECD, iLibrary (2023); KPMG (2022); Remote (2024)

Slevu na dítě je možné využít, pokud je součástí domácnosti a zároveň tato domácnost nemá nárok na jiné formy slev na dani. Do daňových slev patří stipendium na vysokoškolské vzdělání nebo na dobrovolnický příspěvek a rodinné přídatky (KPMG 2022).

3.3.4 Pojistné odvody

U pojistných odvodů se nerozlišuje rodinná stav nebo pohlaví, všichni platí stejnou výši pojistného. Jednotlivá pojištění a jejich výše jsou uvedeny v *Tabulce 9*. Některá pojištění se dělí rovným dílem mezi zaměstnance a zaměstnavatele, jedná se především o důchodové a zdravotní pojištění, OSVČ si tyto pojištění platí sám v plné výši. Zaměstnanec i OSVČ si navíc platí pojištění závislých osob. Zaměstnavatel dále platí ještě pojištění na zdraví při práci, úrazové pojištění (záleží na typu profese) a vzájemné zdravotní pojištění ostatních pracovníků, kdy se výše pojištění může lišit na typu profese (Deloitte, 2023; OECD, 2023).

Tabulka 9 – Výše pojistných odvodů v Lucembursku

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	OSVČ
Důchodové pojištění	8 %	8 %	16 %
Zdravotní pojištění	3,05 %	3,05 %	6,10 %
Pojištění závislých osob	1,40 %	-	1,40 %
Vzájemné zdravotní pojištění ostatních pracovníků	-	0,72 % – 2,84 %	0,72 % – 2,84 %
Zdraví při práci	-	0,14 %	0,14 %
Úrazové pojištění	-	0,75 %	0,75 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle Nerudová (2011, s. 245); Deloitte (2023, str. 18)

4 Výpočet daňového zatížení rodin v zemích EU15 a EU13

Tato kapitola je zaměřena na výpočty daňového zatížení u 3 různých rodin a jejich pojistných odvodů ve vybraných zemích EU15 a EU13.

V této kapitole se bude počítat efektivní sazba daně a celkové daňové zatížení. Efektivní sazba daně se vypočítá tak, že celková daňová povinnost se vydělí příjmy ze závislé nebo samostatné činnosti, a ještě příjmy z pronájmu, pokud nějaké jsou. Pro výpočet efektivní sazby daně jsou příjmy ze samostatné činnosti a z pronájmu upravené o vynaložené výdaje (Vančurová a Zídková, 2022, s. 26.). Daňová zátěž představuje celkovou sumu všech daní, který je poplatník povinen platit, což zahrnuje i pojistné odvody (Hyponamíru, 2023). Vzhledem k cíli práce se celkové daňové zatížení rodin bude počítat součtem efektivní sazby daně (procentuálně vyjádřená daňová povinnost) a sazbou pojistných odvodů za zaměstnance. U výpočtů se nebudou počítat sražené měsíční zálohy ze mzdy.

Rodina A se skládá z pana Červeného, jeho manželky paní Červené a jeho dvou dětí. Pan Červený pracuje jako zaměstnanec, má podepsané prohlášení k dani a dostává každý měsíc průměrnou mzdu. K tomu ještě pronajímá 2 byty, kde uplatňuje skutečné výdaje. Paní Červená pracuje také jako zaměstnanec, kdy její měsíční příjem tvoří průměrná mzda a během roku přispěla dar ve výši 9 % z hrubé měsíční mzdy pro organizaci na pomoc dětem s rakovinou. Dále si každý měsíc posílá 5 % z hrubé měsíční mzdy na penzijní pojištění. Zvýhodnění na děti si uplatňuje pan Červený.

Rodina B je tvořena panem Modrým, který pracuje jako OSVČ, kdy jeho příjem činí trojnásobek průměrné mzdy a uplatňuje si skutečné výdaje. Žije se svou manželkou paní Modrou a s 2letým dítětem. Manželka nepracuje, protože je svojí dcerou na rodičovské dovolené. Společně bydlí v rodinné domě už 4 roky, u kterého splácí hypotéku. Do odpočtů od základu daně si zahrne úroky z hypotéky, a ještě k tomu si každý měsíc přispívá 1 % z hrubé měsíční mzdy na penzijní pojištění. Zvýhodnění na dítě si uplatňuje pan Modrý.

Rodinu C tvoří pouze pan Zelený, který se sám stará o svého syna, protože mu zemřela manželka. Chodí do práce jako a dostává průměrnou měsíční mzdu. Každý rok přispívá peněžní dar nadaci proti rakovině ve výši 13 % z hrubé měsíční mzdy.

4.1 Daňové zatížení rodin v České republice

Celá tato kapitola se zabývá výpočty ročního zúčtování daně jednotlivých poplatníků v dané rodině v ČR. Průměrná mzda v ČR pro rok 2024 je odhadem stanovena na 43 967 Kč/měsíc,

kteřá je pouřívána jak u mzdy zaměstnance, tak i u příjmu OSVČ (Accace, 2024). Výše záloh na sociální a zdravotní pojištění u OSVČ se určuje podle předchozího roku, kde se předpokládá, že byl úplně stejný příjem jako tento rok.

4.1.1 Rodina A

Pan Červený má měsíční příjem 43 967 Kč. Pronajímá 2 byty, každý za 18 000 Kč/měsíc a vynaložené výdaje jsou 108 000 Kč/rok. Manželka paní Červená má měsíční mzdu ve výši 43 967 Kč, přispěla peněžní dar ve výši 3 957 Kč a přispívá si 2 198 Kč/měsíc na penzijní pojištění.

Tabulka 10 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina A, pan Červený

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	527 604 Kč
	Příjmy z pronájmu	432 000 Kč
	Výdaje	108 000 Kč
Základ daně		851 604 Kč
Zaokrouhlený ZD (na stovky ↓)		851 600 Kč
Daň (15 %)		127 740 Kč
Sleva na poplatníka		30 840 Kč
Daň po slevách		96 900 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	15 204 Kč
	2. dítě	22 320 Kč
Daňová povinnost		59 376 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnanec	Sociální pojištění (7,1 %)	37 460 Kč
	Zdravotní pojištění (4,5 %)	23 743 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	Sociální pojištění (24,8%)	130 846 Kč
	Zdravotní pojištění (13,5 %)	71 227 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 10 znázorňuje výpočet daňové povinnosti pana Červeného a pojistných odvodů za celý rok. První položka tabulky je součet všech dílčích základů daně, v případě pana Červeného se jedná o příjem ze závislé činnosti a o příjem z pronájmu, u kterého jsou výdaje ve výši 108 000 Kč/rok. Základ daně se následně zaokrouhlí na stovky dolů a pak vynásobí 15 % a tím vznikne daň. Ta se ještě sniřuje o slevu na poplatníka a poté o daňové zvýhodnění na 2 děti. Celková daňová povinnost pana Červeného je 59 376 Kč.

Odvody sociálního pojištění činí 7,1 % z hrubé měsíční mzdy, výsledná částka se vynásobí 12 a tím vzniknou odvody sociálního pojištění za rok, to samé je u zdravotního pojištění, které činí 4,5 % z hrubé měsíční mzdy. Za zaměstnance ještě zaměstnavatel odvádí odvody na sociální pojištění ve výši 24,8 % a i zdravotní pojištění ve výši 13,5 %.

Tabulka 11 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina A, paní Červená

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	527 604 Kč
Základ daně		527 604 Kč
Odpočet – dar		3 957 Kč
Odpočet – příspěvek na penzijní pojištění		14 376 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		509 271 Kč
Zaokrouhlený ZD (na stovky ↓)		509 200 Kč
Daň (15 %)		76 380 Kč
Sleva na poplatníka		30 840 Kč
Daňová povinnost		45 540 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnance	Sociální pojištění (7,1 %)	37 460 Kč
	Zdravotní pojištění (4,5 %)	23 743 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnavatele	Sociální pojištění (24,8%)	130 846 Kč
	Zdravotní pojištění (13,5 %)	71 227 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 11 Tabulka 11 ukazuje výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů paní Červené. Paní Červená má pouze příjmy ze závislé činnosti, takže základ daně tvoří tyto příjmy. Do odčitatelných položek patří dar a příspěvek na penzijní pojištění. Základ daně upravený o odčitatelné položky se zaokrouhlí na stovky dolů a vynásobí se 15 %. Od daně se pak opět odečte sleva na poplatníka, v tomto případě si paní Červená nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na děti, jelikož si ho už uplatnil pan Červený. Paní Červená má celkovou daňovou povinnost 45 480 Kč.

Jelikož má paní Červená stejnou mzdu jako pan Červený, tak pojistné odvody sociálního a zdravotního pojištění jsou stejné.

V Tabulce 12 je vypočítána efektivní sazba daně a celkové daňové zatížení rodiny A v Česku.

Tabulka 12 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Česku

Příjmy ze závislé činnosti	1 055 208 Kč
Příjmy z pronájmu	432 000 Kč
Výdaje na pronájem	108 000 Kč
Daňová povinnost	104 916 Kč
SP + ZP	122 406 Kč
Efektivní sazba daně	7,61 %
Celkové daňové zatížení	19,21 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.2 Rodina B

Měsíční příjem pana Modrého dosahuje trojnásobku průměrné měsíční mzdy, tedy 131 901 Kč a vynaložené výdaje činí 600 000 Kč/rok. Na úrocích z hypotečního úvěru bylo zaplacen 110 000 Kč/rok a na penzijním pojištění 1 319,01 Kč/měsíc. Manželka, paní Modrá, je na rodičovské dovolené ale rodičovský příspěvek již vyčerpala v minulém roce.

Tabulka 13 znázorňuje roční výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů pana Modrého. Základ daně je tvořen příjmy ze samostatné činnosti sníženými o vynaložené výdaje. Do odčitatelných položek patří úroky zaplacené při měsíčních splátkách hypotéky a odpočet na penzijní pojištění. Základ daně snížený o odčitatelné položky se zaokrouhlí na stovky dolů a vynásobí se 15 %. Od daně se následně odečte sleva na poplatníka, sleva na manželku a daňové zvýhodnění na jedno dítě. Příjem paní Modré nepodléhá dani ani pojistným odvodům. Výsledkem všeho je pak daňová povinnost ve výši 60 036 Kč.

Sociální pojištění a zdravotní pojištění je u OSVČ jiné než u zaměstnance. Rozdíl je v tom, že zaměstnanec si platí jen část a zbytek mu hradí zaměstnavatel, kdežto OSVČ je na to sám a s nikým si o to nedělí. V tomto případě pan Modrý platí pojistné zálohy, které jsou vypočítány ze základu daně z předešlého roku. Vyměřovacím základem pro odvod sociálního a zdravotního pojištění je 50 % základu daně, které se vynásobí příslušnou sazbou daného pojištění. U zdravotního pojištění sazba činí 13,5 % a u sociálního pojištění to je 29,2 %.

Celkové daňové zatížení a efektivní sazba daně rodiny B v Česku jsou tvořeny pouze příjmem a odvody pana Modrého, jelikož paní Modrá je osvobozena od daně a pojistných odvodů.

Tabulka 13 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina B

Dílčí základ daně	Příjmy ze samostatné činnosti	1 582 812 Kč
	Výdaje	600 000 Kč
Základ daně		982 812 Kč
Odpočet – penzijní pojištění		3 828 Kč
Odpočet – úroky		110 000 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		868 984 Kč
Zaokrouhlený ZD (na stovky ↓)		868 900 Kč
Daň (15 %)		130 335 Kč
Sleva na poplatníka		30 840 Kč
Sleva na manželku		24 840 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	15 204 Kč
Daňová povinnost		59 451 Kč
Povinné pojistné odvody	Sociální pojištění (29,2 %)	143 491 Kč
	Zdravotní pojištění (13,5 %)	66 340 Kč
Efektivní sazba daně		6,05 %
Celkové daňové zatížení		48,75 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.3 Rodina C

Pan Zelený má měsíční příjem 43 967 Kč. Se svým 16letým synem žije v bytě sám. Daroval 5 716 Kč neziskové organizaci na léčbu rakoviny.

V *Tabulce 14* je znázorněno daňové zatížení pana Zeleného. V první řádce tabulky je dílčí základ daně, který je následně upraven o odčitatelnou položku v podobě dar. Následně se základ daně zaokrouhlí na stovky dolů a vynásobí 15 %. Od daně se odečte sleva na poplatníka, poté i daňové zvýhodnění na děti. Celková daňová povinnost pana Zeleného je 32 226 Kč.

Celkové odvody sociálního a zdravotního pojištění budou opět stejné jako v rodině A.

I v tomto případě je celkové daňové zatížení a efektivní sazba počítáno pouze z příjmu a celkových odvodů pana Zeleného.

Tabulka 14 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v ČR – rodina C

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	527 604 Kč
Základ daně		527 604 Kč
Odpočet – dar		5 716 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		521 888 Kč
Zaokrouhlený ZD (na stovky ↓)		521 800 Kč
Daň (15 %)		78 270 Kč
Sleva na poplatníka		30 840 Kč
Daň po slevách		47 430 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	15 204 Kč
Daňová povinnost		32 226 Kč
Povinné pojistné odvody	Sociální pojištění (7,1 %)	37 460 Kč
	Zdravotní pojištění (4,5 %)	23 743 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnavatele	Sociální pojištění (24,8%)	130 846 Kč
	Zdravotní pojištění (13,5 %)	71 227 Kč
Efektivní sazba daně		6,11 %
Celkové daňové zatížení		17,71 %

Zdroj: Vlastní zpracování

4.2 Daňové zatížení rodiny v Polské republice

Tato kapitola je zaměřena na výpočet daně a pojistných odvodů za rok v Polsku. U všech výpočtů je používána průměrná měsíční mzda ve výši 7 768,35 PLN (Statistics Poland, 2024). Používaný kurz k 3. 4. 2024 je 5,901 PLN (ČNB, 2024).

4.2.1 Rodina A

Pan Červený má měsíční příjem 7 768,35 PLN a pronajímá 2 byty, každý za 3 050,33 PLN/měsíc a vynaložené výdaje jsou 18 301,98 PLN/rok. Manželka paní Červená má také měsíční mzdu ve výši 7 768,35 PLN, přispěla peněžní dar ve výši 699,15 PLN a přispívá si 388,42 PLN/měsíc na penzijní pojištění.

Tabulka 15 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku – rodina A, společné zdanění manželů Červených

Příjmy ze závislé činnosti	186 440,4 PLN	1 100 185 Kč
Sociální pojištění – zaměstnanec (13,71 %)	25 560,98 PLN	150 835 Kč
Sociální pojištění – zaměstnavatel (16,26 %)	30 315,21 PLN	178 890 Kč
Základ daně snížený o sociální zabezpečení	160 879,42 PLN	949 350 Kč
Standardní srážka	6 000 PLN	35 406 Kč
Odpočet – dar	699,15 PLN	4 126 Kč
Odpočet – penzijní pojištění	4 661,04 PLN	27 505 Kč
Základ daně snížený o odpočty	149 519,23 PLN	/
Zaokrouhlený ZD	149 519 PLN	882 312 Kč
/2	74 759,5 PLN	441 156 Kč
Daň (12 %)	8 971,14 PLN	52 939 Kč
Částka snižující daň	3 600 PLN	21 244 Kč
Daň po odečtení částky snižující daň	5 371,14 PLN	31 695 Kč
*2	10 742,28 PLN	63 390 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	1 112,04 PLN
	2. dítě	1 112,04 PLN
Daň po uplatnění zvýhodnění na děti	8 518,2 PLN	/
Daňová povinnost	8 518 PLN	50 7265 Kč
Zdravotní pojištění (9 %)	14 479,15 PLN	85 442 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

V *Tabulce 15* je vypočítána daňová povinnost manželů Červených, jelikož si chtěli podat společné daňové přiznání. Základ daně pro výpočet daňové povinnosti se vypočítá pomocí příjmů za rok u obou manželů, od kterých se odečte jejich sociální pojištění. Od sníženého základu se odečte odpočet v podobě standardní srážky pro zaměstnance a odpočty paní Červené v podobě daru a příspěvku na penzijní pojištění. Po odpočtech se základ daně zaokrouhlí na celé PLN matematicky, vydělí se dvěma a následně se vynásobí danou sazbou. V tomto případě základ daně nepřesáhnul 120 000 PLN, proto sazba daně je 12 %. Od daně se následně se odečte částka snižující daň 3 600 PLN a vynásobí se dvěma. Nakonec se odečte daňové zvýhodnění na 2 děti. Vznikne daňová povinnost ve výši 8 592 PLN.

Vyměřovacím základem pro sociální pojištění jsou roční příjmy každého z manželů, které se vynásobí sazbou 13,71 % (součet důchodového, nemocenské a invalidního pojištění) a následně se sečte sociální pojištění manžela a manželky. Vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je základ daně snížený o sociální pojištění, který se vynásobí 9 % a tím vznikne zdravotní pojištění za celý rok a poté se opět sečtou jako u sociálního pojištění.

Tabulka 16 – Výpočet daně z pronájmu v Polsku, rodina A, pan Červený

Příjmy z pronájmu	73 207,92 PLN	431 999,93 Kč
Zaokrouhlený základ daně	73 208 PLN	432 000 Kč
Daň 8,5 %	6 222,68 PLN	/
Daň po zaokrouhlení	6 223 PLN	36 722 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy z pronájmu se musí vypočítat samostatně, jak je uvedeno v *Tabulce 16*. Tyto příjmy mají stanovenou pevnou sazbu 8,5 %, kterou se vynásobí příjmy do 100 000 PLN, u kterých není žádný nárok na odpočet výdajů. Pokud tyto příjmy budou nad 100 000 PLN, tak se přebytek vynásobí vyšší sazbou 12,5 %.

Tabulka 17 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Polsku

Příjmy ze závislé činnosti	186 440,4 PLN	1 100 185 Kč
Příjmy z pronájmu	73 207,92 PLN	432 000 Kč
Daňová povinnost	8 518 PLN	50 7265 Kč
Daň z pronájmu	6 223 PLN	36 722 Kč
SP + ZP	40 040,13 PLN	236 277 Kč
Efektivní sazba daně	5,68 %	
Celkové daňové zatížení	28,39 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková daňová zátěž a efektivní sazba rodiny A v Polsku je uvedena v *Tabulce 17*.

4.2.2 Rodina B

Příjem pana Modrého dosahuje trojnásobku průměrné měsíční mzdy, tedy 23 305,05 PLN/měsíc a vynaložené výdaje činí 101 677,68 PLN/rok. Na úrocích bylo zapláceno 17 041,58 PLN/rok, a ještě si platí každý měsíc penzijní pojištění ve výši 233,05

PLN. Manželka paní Modrá je na rodičovské dovolené a dostává rodičovský příspěvek ve výši 1 923,99 PL/měsíc.

Tabulka 18 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku – rodina B, pan Modrý

Příjmy ze samostatné činnosti		279 660,6 PLN	1 650 277 Kč
Výdaje		101 677,68 PLN	600 000 Kč
Základ daně		177 982,92 PLN	1 050 277 Kč
Sociální pojištění (31,64 %)		53 090,77 PLN	313 289 Kč
Základ daně snížený o sociální zabezpečení		124 892,15 PLN	736 989 Kč
Odpočet – penzijní pojištění		2 796,6 PLN	16 503 Kč
Základ daně snížený o odpočty		122 095,55 PLN	/
Zaokrouhlený ZD		122 096 PLN	720 488 Kč
Daň 12 % (stanovená daň)		10 800 PLN	84 974 Kč
Daň 32 %		670,72 PLN	3 958 Kč
Celková daň		11 470,72 PLN	88 932 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	1 112,04 PLN	6 562 Kč
Daň po odečtení		10 358,68 PLN	/
Daňová povinnost		10 359 PLN	61 128 Kč
Zdravotní pojištění (9 %)		11 240,29 PLN	66 329 Kč
Efektivní sazba daně		5,82 %	
Celkové daňové zatížení		49,46 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18 znázorňuje daňovou povinnost OSVČ pana Modrého, který uplatňuje skutečné výdaje. Od příjmů se odečtou skutečné výdaje a rozdíl pak tvoří základ daně. Od základu daně se odečte sociální pojištění, úroky se odečíst nedají a upravený základ daně se zaokrouhlí. Sazba daně v tomto případě bude 12 % a 32 %, protože základ daně je vyšší než 120 000 PLN. To znamená, že 120 000 bude vynásobeno 12 % a částka převyšující částku 120 000 PLN bude vynásobena 32 %. Následně se od daně odečte částka snižující daň a zvýhodnění na dítě. Konečná daňová povinnost, kterou musí pan Modrý zaplatit, je 10 359 PLN. Paní Modrá není povinna platit daňovou povinnost, jelikož její příjmy jsou do 30 000 PLN osvobozeny od daně.

Vyměřovací základ pro sociální pojištění je 60 % z hrubé měsíční mzdy. Následně se vynásobí sazbou 31,64 % a pak se ještě vynásobí 12 a vyjde roční sociální pojištění. Zdravotní

pojištění se opět vypočítá z příjmů snížených o výdaje, a ještě snížené o sociální pojištění a poté se vynásobí 9 %.

4.2.3 Rodina C

Pan Zelený má měsíční příjem 7 768,35 PLN. Se svým synem žije v bytě sám. Každý rok daruje 1 009,89 PLN neziskové organizaci.

Tabulka 19 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Polsku– rodina C, pan Zelený

Příjmy ze závislé činnosti		93 220,2 PLN	550 092 Kč
Sociální pojištění (13,71 %)		12 780,49 PLN	75 418 Kč
Sociální pojištění – zaměstnavatel (16,26 %)		30 315,21 PLN	178 890 Kč
Základ daně snížený o sociální zabezpečení		80 439,71 PLN	474 674 Kč
Standardní srážka		3 000 PLN	17 703 Kč
Odpočet – dar		1 009,89 PLN	5 959 Kč
Základ daně snížený o odpočty		76 429,82 PLN	/
Zaokrouhlený ZD		76 430 PLN	451 013 Kč
Daň (12 %)		9 171,6 PLN	54 122 Kč
Částka snižující daň		3 600 PLN	21 244 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	1 112,04 PLN	6 562 Kč
Daň po odečtení		4 459,56 PLN	/
Daňová povinnost		4 460 PLN	26 318 Kč
Zdravotní pojištění (9 %)		7 239,57 PLN	42 720 Kč
Efektivní sazba daně			4,78 %
Celkové daňové zatížení			27,49 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 19 zobrazuje výpočet daňové povinnosti samoživitele pana Zeleného. Základem daně pro výpočet daňové povinnosti jsou opět příjmy ze závislé činnosti za rok, od kterých se odečte sociální pojištění. Od základu sníženého o sociální pojištění se odečte odpočet v podobě standardní srážky pro zaměstnance a dar pouze v maximální výši 6 % z hrubé mzdy. Maximální výše pro odpočet daru je stanovena na 6 % z upraveného základu daně, což v tomto případě činí 5 593,21 PLN. Poté se upravený základ daně zaokrouhlí a vynásobí 12 %, jelikož nebyla překročena hranice 120 000 PLN. Od daně se odečte částka snižující daň a zvýhodnění na dítě. Výsledná daň se zaokrouhlí a vznikne daňová povinnost ve výši 4 460 PLN.

Sociální pojištění se opět vypočítá z příjmů ze závislé činnosti vynásobených sazbou 13,71 %. Zdravotní pojištění je vypočítáno ze základu sníženého o sociální pojištění, který se vynásobí sazbou 9 %.

4.3 Daňové zatížení rodiny v Dánském království

Tato kapitola je zaměřena na výpočet roční daňové povinnosti a povinných pojistných odvodů. Průměrná mzda je 40 633 DKK (World Salaries, 2024a). Používaný kurz k 3. 4. 2024 je 3,399 DKK (ČNB, 2024). Sazba municipální daně je určena podle regionu, kde daná rodina žije a církevní daně je určena podle toho, zda je rodina součástí církve. V tomto případě všechny rodiny žijí v Kodani a jsou součástí Dánské národní evangelikální luteránské církve. Sazba pro municipální daň je ve výši 23,6 % a církevní daň je ve výši 0,8 % (Statistics Denmark, 2024). Sociální pojištění je pro všechny občany stejné, zaměstnanec si platí 1/3 a OSVČ si platí plnou výši.

4.3.1 Rodina A

Pan Červený má měsíční příjem 40 633 DKK a jeho roční úhrn sražených záloh činí 48 360 Kč. Pronajímá 2 byty, každý za 5 295,68 DKK/měsíc a vynaložené výdaje jsou 31 774,05 DKK/rok. Manželka paní Červená má měsíční mzdu ve výši 40 633 DKK, přispěla peněžní dar ve výši 3 656,97 DKK/rok a přispívá si 2 031,65 DKK/měsíc na penzijní pojištění.

Tabulka 20 znázorňuje výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů pana Červeného. Jako první se vypočítá příspěvek na trh práce se výši 8 % z příjmů ze závislé činnosti. Odečtením tohoto příspěvku od příjmů ze závislé činnosti vznikne osobní příjem, ke kterému se přičte kapitálový příjem snížený o výdaje. V tomto případě se jedná o příjem z pronájmu. Od těchto příjmů se následně odečtou odpočty v podobě příspěvku na zaměstnání a pracovního příspěvku a tím vznikne základ daně. V případě pana Červeného se počítají pouze tři typy daně, municipální daň a církevní daň jsou počítány ze zdanitelného příjmu. Naopak státní daň s dolní sazbou se počítá z příjmu ze závislé činnosti plus kapitálový příjem snížený o výdaje. Nakonec se tyto tři daně sečtou a vznikne celková daňová povinnost, která činí 186 785 DKK.

Zdravotní pojištění není povinným odvodem, jelikož se zdravotnictví platí z daní, a proto občani Dánska mají skoro všechny zdravotnické služby zadarmo. Sociální pojištění zaměstnanec si všichni přispívají ve stejné výši 1/3 částky a zbylé 2/3 hradí zaměstnavatel.

Tabulka 20 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku – rodina A, pan Červený

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	487 596 DKK	1 657 339 Kč
Příspěvek na trh práce (8 %)		39 007,68 DKK	132 587 Kč
Osobní příjem		448 588,32 DKK	1 524 752 Kč
Kapitálový příjem – z pronájmu		127 096,32 DKK	432 000 Kč
Výdaje		31 774,05 DKK	108 000 Kč
Příspěvek na zaměstnání		45 100 DKK	153 295 Kč
Pracovní příspěvek		2 800 DKK	9 517 Kč
Zaokrouhlený ZD – zdanitelný příjem		496 011 DKK	1 685 941 Kč
Municipální daň (23,6 %)		117 058,6 DKK	397 882 Kč
Církevní daň (0,8 %)		3 968,09 DKK	13 488 Kč
Státní daň s dolní sazbou (12,09 %)		65 758,79 DKK	223 514 Kč
Státní daň s horní sazbou (15 %)		0 DKK	0 Kč
Celková daňová povinnost		186 785 DKK	634 882 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnanec	Sociální pojištění	1 188 DKK	4 038 Kč
	Zdravotní pojištění	/	/
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	Sociální pojištění	2 376 DKK	8 076 Kč
	Zdravotní pojištění	/	/

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 21 znázorňuje výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů paní Červené. Postup výpočtu je stejný jako u pana Červeného, ale paní Červená uplatňuje pouze příjmy ze závislé činnosti a standardní odpočty jsou ještě doplněny o odpočet za darování peněžního daru a příspěvku na penzijní pojištění. Opět se počítají tři daně a výsledná daňová povinnost paní Červené je ve výši 145 161 DKK.

Tabulka 21 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina A, paní Červená

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	487 596 DKK	1 657 339 Kč
Příspěvek na trh práce (8 %)		39 007,68 DKK	132 587 Kč
Osobní příjem		448 588,32 DKK	1 524 752 Kč
Odpočty	Příspěvek na zaměstnání	45 100 DKK	153 295 Kč
	Pracovní příspěvek	2 800 DKK	9 517 Kč
	Příspěvek na penzijní pojištění	24 379,8 DKK	82 867 Kč
	Dar	3 656,97 DKK	12 430 Kč
Zaokrouhlený ZD – zdanitelný příjem		372 652 DKK	1 266 644 Kč
Municipální daň (23,6 %)		87 945,88 DKK	298 9828 Kč
Církevní daň (0,8 %)		2 981,22 DKK	10 133 Kč
Státní daň s dolní sazbou (12,09 %)		54 234,33 DKK	184 343 Kč
Státní daň s horní sazbou (15 %)		0 DKK	0 Kč
Celková daňová povinnost		145 161 DKK	493 402 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnanec	Sociální pojištění	1 188 DKK	4 038 Kč
	Zdravotní pojištění	/	
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	Sociální pojištění	2 376 DKK	8 076 Kč
	Zdravotní pojištění	/	/

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 22 – Celkové daňové zatížení rodiny A v Dánsku

Příjmy ze závislé činnosti	487 596 DKK	1 657 339 Kč
Příjmy z pronájmu	127 096,32 DKK	432 000 Kč
Výdaje na pronájem	31 774,05 DKK	108 000 Kč
Daňová povinnost	331 946 DKK	1 128 284 Kč
Sociální pojištění zaměstnanec (0,24 %)	1 188 DKK	4 038 Kč
Efektivní sazba daně	56,94 %	
Celkové daňové zatížení	57,18 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové daňové zatížení rodiny a efektivní sazby daně rodiny A v Dánsku je vypočítáno v *Tabulce 22*.

4.3.2 Rodina B

Měsíční příjem pana Modrého dosahuje trojnásobku průměrné měsíční mzdy, tedy 121 899 DKK a vynaložené výdaje činí 176 522,51/rok. Příspěvek na penzijní pojištění je ve výši 1 219 DKK/měsíc a na úrocích bylo zaplaceno 32 362,46 DKK. Manželka paní Modrá je na rodičovské dovolené a dostává rodičovský příspěvek ve výši 3 321,57 DKK/měsíc.

Tabulka 23 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina B, pan Modrý

Příjmy ze samostatné činnosti	1 462 788 DKK	4 972 016 Kč
Výdaje	176 522,51 DKK	600 000 Kč
Příspěvek na trh práce (8 %)	102 901,24 DKK	349 761,31 Kč
Osobní příjem	1 183 364,25 DKK	4 022 255 Kč
Příspěvek na penzijní pojištění	14 628 DKK	49 721 Kč
Odpočet – úroky	32 362,46 DKK	110 000 Kč
Příspěvek na zaměstnání	45 100 DKK	153 295 Kč
Pracovní příspěvek	2 800 DKK	9 517 Kč
Zaokrouhlený ZD – zdanitelný příjem	1 088 474 DKK	3 699 723 Kč
Municipální daň (23,6 %)	256 879,86 DKK	873 135 Kč
Církevní daň (0,8 %)	8 707,8 DKK	29 598 Kč
Státní daň s dolní sazbou (12,09 %)	143 068,74 DKK	486 291 Kč
Státní daň s horní sazbou (15 %)	89 169,64 DKK	303 088 Kč
Celková daňová povinnost	497 826 DKK	1 692 111 Kč
Povinné pojistné odvody	Sociální pojištění	1 188 DKK
	Zdravotní pojištění	/
		4 038 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 23 znázorňuje výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů pana Modrého. Jako první se vypočítá příspěvek na trh práce se výši 8 % z příjmů ze samostatné činnosti snížené o vynaložené výdaje. Odečtením tohoto příspěvku od příjmů ze závislé činnosti vznikne osobní příjem. Od tohoto se následně odečtou odpočty v podobě úroků, příspěvku na zaměstnání a pracovního příspěvku a tím vznikne zdanitelný příjem. Municipální daň a církevní daň se vypočítají ze zdanitelného příjmu příslušnou sazbou. Státní daň s dolní sazbou se vypočítá z osobního příjmu a v tomto případě dojde i k výpočtu státní daně s horní sazbou, jelikož osobní příjem přesáhl částku 588 900 DKK. Tato částka se odečte od osobního příjmu a rozdíl se

vynásobí sazbou 15 % a tím vznikne státní daň s horní sazbou. Všechny tyto 4 daně se sečtou a výsledkem je celková daň, kterou je pan Modrý povinen odvést ve výši 497 826 DKK.

Tabulka 24 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina B, paní Modrá

Příjmy ze samostatné činnosti		39 858,84 DKK	135 480 Kč
Příspěvek na trh práce (8 %)		3 188,71 DKK	10 838 Kč
Osobní příjem		36 670,13 DKK	/
Zaokrouhlený ZD – zdanitelný příjem		36 670 DKK	124 641 Kč
Municipální daň (23,6 %)		8 654,12 DKK	29 415 Kč
Církevní daň (0,8 %)		2 933,6 DKK	9 971 Kč
Státní daň s dolní sazbou (12,09 %)		4 433,40 DKK	15 069 Kč
Státní daň s horní sazbou (15 %)		0 DKK	0 Kč
Celková daňová povinnost		16 021 DKK	54 455 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnanec	Sociální pojištění	1 188 DKK	4 038 Kč
	Zdravotní pojištění	/	/

Zdroj: Vlastní zpracování

V *Tabulce 24* je znázorněn výpočet daně a pojistných odvodů paní Modré, která je sice na rodičovské dovolené, ale i tak to spadá pod osobní příjem a musí se zdanit. Postup je podobný jako u pana Modrého, jen se zde neuplatňují žádné odpočty ani slevy. Celková daňová povinnost paní Modré je 16 021 DKK.

Sociální pojištění zaměstnance je opět stejné jako v předchozích výpočtech.

Celkové daňové zatížení a efektivní sazba rodiny Modrých jsou uvedeny v *Tabulce 25*.

Tabulka 25 – Celkové daňové zatížení rodiny B v Dánsku

Příjmy ze samostatné činnosti	1 462 788 DKK	4 972 016 Kč
Výdaje	176 522,51 DKK	600 000 Kč
Příjmy ze závislé činnosti	39 858,84 DKK	135 480 Kč
Daňová povinnost	513 847 DKK	1 746 566 Kč
Sociální pojištění zaměstnanec (0,18 %)	2 376 DKK	8 076 Kč
Efektivní sazba daně	38,75 %	
Celkové daňové zatížení	38,99%	

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3.3 Rodina C

Pan Zelený má měsíční příjem 40 633 DKK. Se svým 16 letým synem žije v bytě sám. Každý rok daruje 5 282,29 DKK neziskové organizaci.

Tabulka 26 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Dánsku– rodina C, pan Zelený

Dílčí základ daně	Příjmy ze závislé činnosti	487 596 DKK	1 657 339 Kč
Příspěvek na trh práce (8 %)		39 007,68 DKK	132 587 Kč
Osobní příjem		448 588,32 DKK	1 524 752 Kč
Odpočty	Příspěvek na zaměstnání	45 100 DKK	153 295 Kč
	Pracovní příspěvek	2 800 DKK	9 517 Kč
	Příspěvek – samoživitel	25 300 DKK	85 995 Kč
	Dar	5 282,29 DKK	17 955 Kč
Zaokrouhlený ZD – zdanitelný příjem		370 106 DKK	1 257 990 Kč
Municipální daň (23,6 %)		87 345,02 DKK	296 886 Kč
Církevní daň (0,8 %)		2 960,85 DKK	10 064 Kč
Státní daň s dolní sazbou (12,09 %)		54 234,33 DKK	184 343 Kč
Státní daň s horní sazbou (15 %)		0 DKK	0 Kč
Celková daňová povinnost		144 540 DKK	491 291 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnanec	Sociální pojištění	1 188 DKK	4 038 Kč
	Zdravotní pojištění	/	
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	Sociální pojištění	2 376 DKK	8 076 Kč
	Zdravotní pojištění	/	/
Efektivní sazba		29,64 %	
Celkové daňové zatížení		29,88 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 26 znázorňuje výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů pana Zeleného. Jako první se opět vypočítá příspěvek na trh práce se výši 8 % z příjmů ze závislé činnosti. Odečtením tohoto příspěvku od příjmů ze závislé činnosti vznikne osobní příjem, od kterého se odečtou odpočty v podobě příspěvku na zaměstnání, pracovního příspěvku, příspěvku pro samoživitele a daru. V případě pana Zeleného se počítají pouze tři typy daně, municipální daň a církevní daň jsou počítány ze zdanitelného příjmu a státní daň s dolní sazbou se počítá

z příjmu ze závislé činnosti. Nakonec se tyto tři daně sečtou a vznikne celková daňová povinnost, která činí 145 398 DKK.

4.4 Daňové zatížení rodiny v Lucemburském velkovévodství

Poslední zemí, u které je vypočtena daň z příjmů FO a pojistných odvodů, je Lucembursko. Průměrná mzda je 4 876 EUR měsíčně (World Salaries, 2024b). Kurz k 3.4. 2024 je 25,355 EUR (ČNB, 2024). Sleva na zaměstnance se musí vypočítat podle výše příjmu, vzorec na výpočet je $(600 - (\text{hrubá mzda} - 40\,000) * 0,015)$. Stejný výpočet je použit i u samoživitele, u kterého jsou pouze jiné částky (Government.lu, 2024).

4.4.1 Rodina A

Pan Červený má měsíční příjem 4 876 EUR a pronajímá 2 byty, každý za 709,92 EUR/měsíc a vynaložené výdaje jsou 4 259,51 EUR/rok. Manželka paní Červená má mzdu ve výši 4 876 EUR, přispěla peněžní dar ve výši 438,84 EUR a přispívá si 243,8 EUR/měsíc na penzijní pojištění.

V Lucembursku je možné společné zdanění manželů, kdy je to výhodnější a jednodušší pro oba. *Tabulka 27* znázorňuje postup výpočtu při ročním zúčtování daně. Jako první se nejdříve sečtou dílčí základy daně manželů a tím vznikne základ daně, následně se sníží o odpočet pro společné zdanění manželů, o penzijní pojištění a dar manželky. Základ daně snížený o odpočty se vydělí dvěma, zaokrouhlí se na celých 50 EUR dolů a vynásobí se příslušnou sazbou 39 %. Z upraveného základu daně se ještě vypočítá solidární daň ve výši 7 %. Po sečtení těchto dvou daní se odečte daňové zvýhodnění na děti a sleva na poplatníka. Po slevách se daňová povinnost ještě vynásobí dvěma a tím vznikne daňová povinnost ve výši 51 003 EUR při společné zdanění manželů.

Sociální pojištění a zdravotní pojištění zaměstnance se vypočítají ze základu daně pomocí příslušné sazby a poté se vynásobí dvěma, jelikož je to počítáno za manžela i manželku. Ten samý výpočet bude i pojistných odvodů, které hradí zaměstnavatel.

Tabulka 27 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina A, společné zdanění manželů Červených

Manžel	Příjmy ze závislé činnosti	58 512 EUR	1 483 572 Kč
	Příjmy z pronájmu	17 038,08 EUR	432 000 Kč
	Výdaje	4 259,51 EUR	114 846 Kč
Manželka	Příjmy ze závislé činnosti	58 512 EUR	1 483 572 Kč
Základ daně		129 532,57 EUR	3 284 298 Kč
Odpočet pro společně zdaňované manželské p.		4 500 EUR	114 098 Kč
Odpočet – penzijní pojištění manželky		2 925,6 EUR	74 179 Kč
Odpočet – dar		438,84 EUR	11 127 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		121 668,13 EUR	3 084 895 Kč
/2		60 834,07 EUR	1 542 448 Kč
Zaokrouhlený ZD (na celých 50 EUR ↓)		60 850 EUR	/
Daň (39 %) – 20. třída		23 731,5 EUR	601 712 Kč
Solidární daň 7 %		4 259,5 EUR	108 000 Kč
Celková daň		27 991 EUR	709 712 Kč
Sleva na poplatníka – za oba manželé		644,64 EUR	16 345 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	922,5 EUR	23 390 Kč
	2. dítě	922,5 EUR	23 390 Kč
Daň po uplatnění zvýhodnění na děti		25 501,36 EUR	646 587 Kč
Daňová povinnost *2		51 002,72 EUR	/
Daňová povinnost		51 003 EUR	1 293 181 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnance	SP (9,4 %)	11 000,26 EUR	278 912 Kč
	ZP (3,05 %)	3 569,24 EUR	90 498 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	SP (8 %)	9 361,92 EUR	237 371,48 Kč
	ZP (3,05 %)	3 569,24 EUR	90 498 Kč
Efektivní sazba daně		39,37 %	
Celkové daňové zatížení		51,82 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4.2 Rodina B

Měsíční příjem pana Modrého dosahuje trojnásobku průměrné měsíční mzdy, tedy 14 628 EUR a vynaložené výdaje činí 23 663,97 EUR/rok. Příspěvek na penzijní pojištění je ve výši 146,28 EUR/měsíc a na úrocích bylo zaplaceno 4 338,39 EUR. Manželka, paní Modrá, je na rodičovské dovolené a dostává rodičovský příspěvek ve výši 445,28 EUR/měsíc.

Tabulka 28 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina B, pan Modrý

Příjmy ze samostatné činnosti		175 536 EUR	4 450 715 Kč
Výdaje		23 663,97 EUR	600 000 Kč
Základ daně		151 872,03 EUR	3 850 715 Kč
Odpočet – penzijní pojištění		1 755,36 EUR	44 507 Kč
Odpočet – úroky		4 338,39 EUR	110 000 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		145 778,28 EUR	/
Zaokrouhlený ZD (na celých 50 EUR ↓)		145 750 EUR	3 695 491 Kč
Daň (40 %) – 20. třída		58 820 EUR	1 483 775 Kč
Solidární daň 9 %		13 234,5 EUR	335 561 Kč
Celková daň		72 054,5 EUR	1 826 942 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	922,5 EUR	23 390 Kč
Daň po uplatnění zvýhodnění na děti		71 132 EUR	/
Daňová povinnost		71 132 EUR	1 803 552 Kč
Povinné pojistné odvody	Sociální pojištění (18,5 %)	28 096,33 EUR	712 382 Kč
	Zdravotní pojištění (6,10 %)	9 264,19 EUR	234 894 Kč
Efektivní sazba daně		46,84 %	
Daňové zatížení		71,44 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 28 znázorňuje postup výpočtu při ročním zúčtování daně pana Modrého. Základ daně sníží o odpočet v podobě úroků a o penzijní pojištění. Základ daně snížený o odpočty se zaokrouhlí se na celých 50 EUR dolů a vynásobí se příslušnou sazbou podle Tabulky 6, tedy ve výši 40 %. Z upraveného základu daně se ještě vypočítá solidární daň se sazbou 9 %, jelikož je příjem vyšší než 150 000 EUR. Po sečtení těchto dvou daní se odečte daňové zvýhodnění na dítě a sleva na poplatníka v tomto případě by byla 0, jelikož příjem je vyšší než 80 000 EUR. Výsledná daňová povinnost je ve výši 71 132 EUR.

Sociální pojištění a zdravotní pojištění se vypočítají ze základu daně pomocí příslušné sazby.

4.4.3 Rodina C

Pan Zelený má měsíční příjem 4 876 EUR. Se svým 16 letým synem žije v bytě sám. Každý rok daruje 633,88 EUR neziskové organizaci.

Tabulka 29 – Výpočet daně z příjmů FO, SP, ZP v Lucembursku – rodina C, pan Zelený

Příjmy ze závislé činnosti		58 512 EUR	1 483 572 Kč
Základ daně		58 512 EUR	1 483 572 Kč
Odpočet – dar		633,88 EUR	16 072 Kč
Základ daně snížený o odčitatelné položky		57 878,12 EUR	/
Zaokrouhlený ZD (na celých 50 EUR ↓)		57 850 EUR	1 466 787 Kč
Daň (39 %) – 20. třída		22 561,5 EUR	572 047 Kč
Daň 7 % do pracovního fondu		4 049,5 EUR	102 675 Kč
Celková daň		26 611 EUR	674 722 Kč
Sleva na poplatníka		1 147,32 EUR	29 090 Kč
Daňové zvýhodnění na děti	1. dítě	922,5 EUR	23 390 Kč
Daň po uplatnění zvýhodnění na děti		24 541,18 EUR	626 907 Kč
Daňová povinnost		24 541 EUR	622 237 Kč
Povinné pojistné odvody	Sociální pojištění (9,4 %)	5 500,13 EUR	139 456 Kč
	Zdravotní pojištění (3,05 %)	1 784,62 EUR	45 249 Kč
Povinné pojistné odvody zaměstnavatel	Sociální pojištění (8 %)	4 680,96 EUR	237 371,48 Kč
	Zdravotní pojištění (3,05 %)	1 784,62 EUR	45 249 Kč
Efektivní sazba daně		41,94 %	
Celkové daňové zatížení		54,39 %	

Zdroj: Vlastní zpracování

V *Tabulce 29* je postup výpočtu při ročním zúčtování daně pana Zeleného, který je samoživitel. Základ daně sníží o odpočet daru, následně se zaokrouhlí na celých 50 EUR dolů a vynásobí se příslušnou sazbou podle *Tabulka 6*, tedy ve výši 39 %. Z upraveného základu daně se ještě vypočítá solidární daň se sazbou 7 %. Po sečtení těchto dvou daní se odečte daňové zvýhodnění na dítě a sleva na poplatníka. Výsledná daňová povinnost je ve výši 24 541 EUR.

Sociální a zdravotní pojištění se vypočítá vynásobením dané sazby ze základu daně.

5 Zhodnocení zjištěných výsledků

Pro výpočet daňové povinnosti a pojistných odvodů byly použity sazby dané země. Pro lepší srovnatelnost bylo počítáno s průměrnou mzdou dané země a odpočty v podobě daru a penzijního pojištění byly vypočítány procentem z hrubé měsíční mzdy.

Rodiny byly určeny tak, aby v každé bylo aspoň jedno dítě a jeden z rodičů pracoval na plný úvazek jako zaměstnanec nebo OSVČ. Dále byly zahrnuty i odpočty na dani a slevy na dani, které ovšem nejdou uplatnit ve všech zemích stejně.

Podle výsledků jednotlivých výpočtů se ukázalo, že Lucembursko a Dánsko (EU13) mají vyšší celkové daňové zatížení, než má ČR a Polsko (EU15).

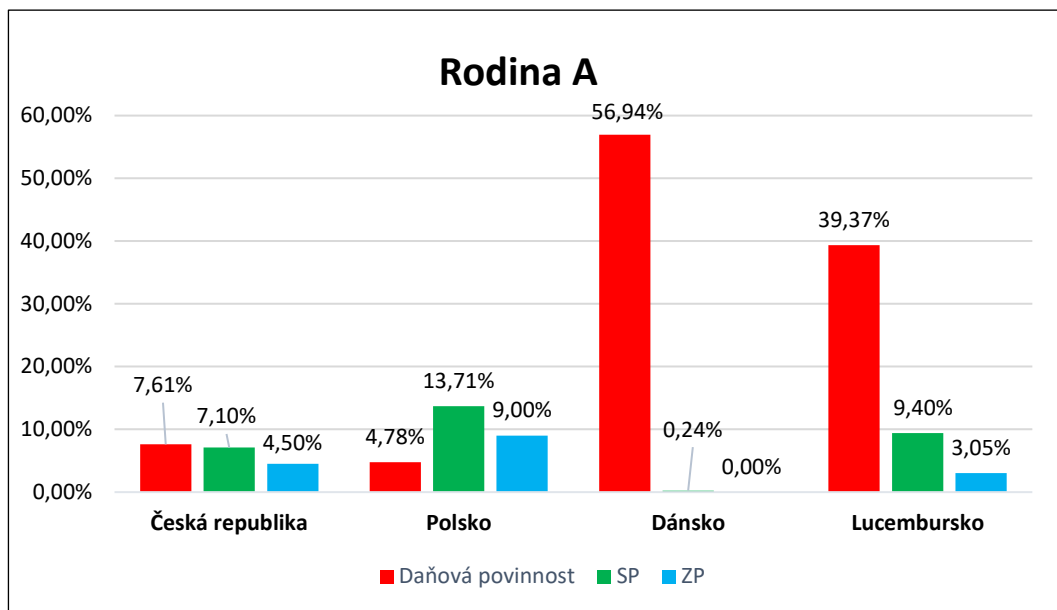
Každá země má určité výhody a nevýhody v rámci zdanění příjmů fyzických osob. V Dánsku mají sice vysokou daňovou povinnost, ale na druhou stranu mají minimální pojistné odvody, a díky tomu mají spoustu veřejných služeb zadarmo. V Česku jsou výhodou vysoká daňové zvýhodnění na děti a slevy, které snižují daňovou povinnost. Lucembursko má zase 23 daňových pásem a k tomu navíc každý musí platit solidární daň. V Polsku jsou oproti ostatním zemím nejvyšší pojistné odvody.

5.1 Zhodnocení výsledků rodiny A

V rodině A se nachází pan Červený a paní Červená, kteří mají příjem ze závislé činnosti a z pronájmu pana Červeného. V ČR mají celkové daňové zatížení ve výši 19,21 %. V Polsku je celkové daňové zatížení včetně odvodů ve výši 28,39 %. V Dánsku je výše zatížení až 57,18 % a v Lucembursku to je celkem 51,82 %.

Z *Grafu 1* jasně vyplývá, že zcela nejvyšší daňové zatížení má rodina A v Dánsku, a to ve výši 57,18 %. Hlavním důvodem je, že v Dánsku jsou 4 druhy daně, a proto je daňové zatížení tak vysoké. V případě Dánska je pouze daňová povinnost daně vysoká, naopak sociální pojištění je minimální a zdravotní pojištění není žádné. V ČR oproti všem zemím má rodina A nejmenší celkové daňové zatížení z důvodu více možností odpočtů, a hlavně vysokého daňového zvýhodnění na děti. Polsko má nemá tak vysoké celkové daňové zatížení, ale ze všech zemí má nejvyšší odvod na sociálním a zdravotním pojištění. Důvodem vysoké efektivní sazby daně v Lucembursku je použití vysoké daňové sazby a k tomu ještě použití solidární daně 7 %.

V Lucembursku a v Dánsku se celkové daňové zatížení skládá z většinové části z daňové povinnosti a tu menší část pak tvoří pojistné odvody. Naopak v ČR a v Polsku se celkové daňové zatížení skládá z vyšších pojistných odvodů a menší daňové povinnosti.

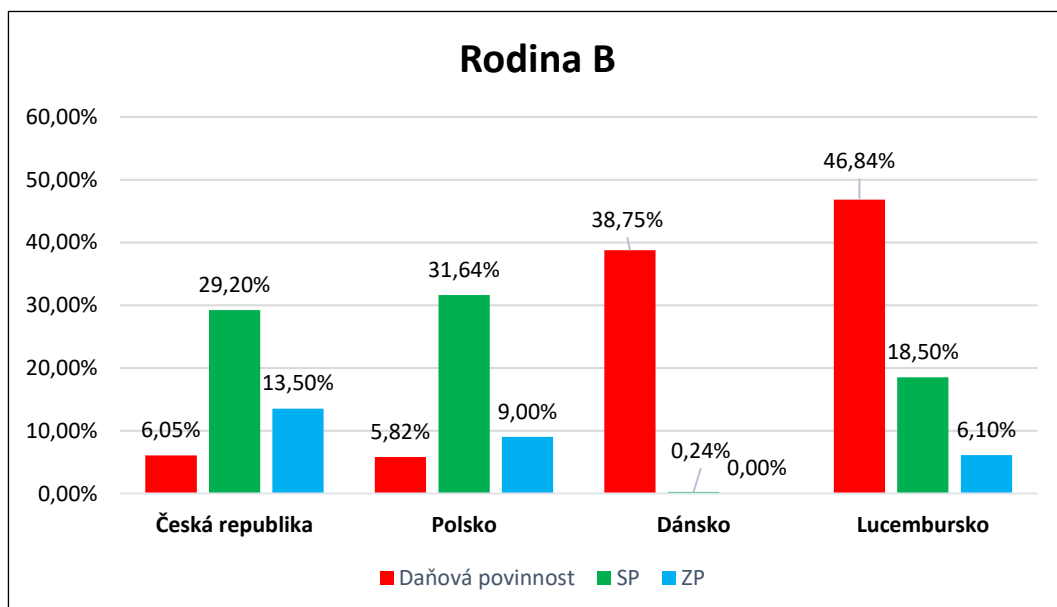

Graf 1 – Výše daňové povinnosti a pojistných odvodů u rodiny A

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Zhodnocení výsledků rodiny B

V rodině B se nachází pan Modrý, který pracuje jako OSVČ a paní Modrá, která je na rodičovské dovolené. V ČR mají celkové daňové zatížení ve výši 48,75 %, což je skoro půlka celkového příjmu. V Polsku je celkové daňové zatížení ve výši 46,46 %. V Dánsku je výše zatížení až 38,99 % a v Lucembursku to je celkem 71,44 %.

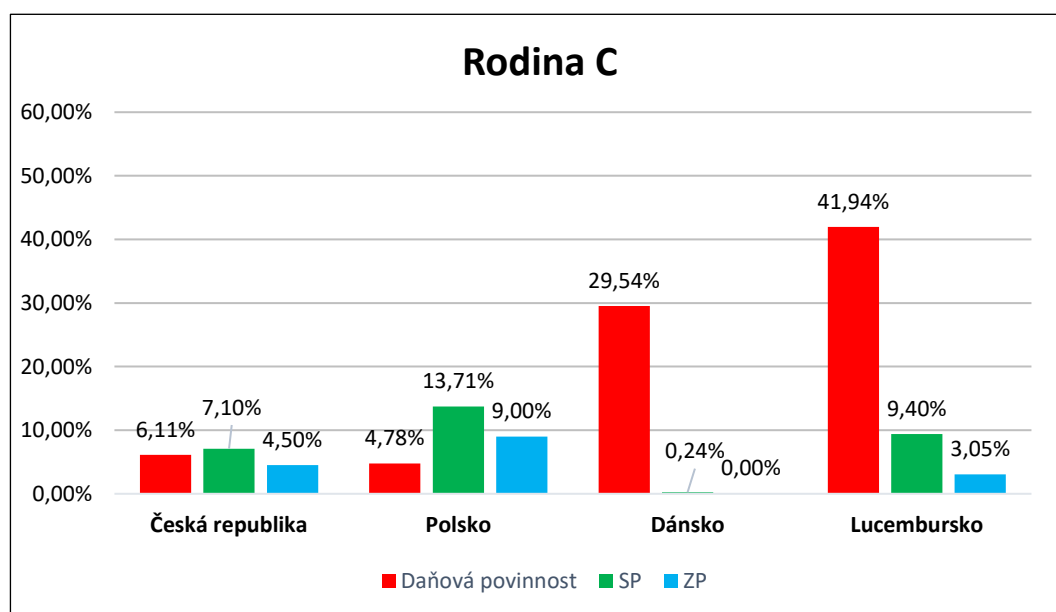
Graf 2 – Výše daňové povinnosti a pojistných odvodů u rodiny B

Zdroj: vlastní zpracování

V případě OSVČ je dle *Grafu 2* nejvyšší celkové daňové zatížení v Lucembursku, kvůli vysokému příjmu byla použita vysoká sazba daně a vyšší solidární daň. V Polsku je opět nejnižší daňová povinnost díky vysokému sociálnímu pojištění, které snižuje základ daně a následně se odečítají odpočty. Překvapivé je, že ČR má druhé nejvyšší daňové zatížení a je to z toho důvodu, že OSVČ v ČR platí vysoké sociální a zdravotní pojištění oproti Lucembursku a Dánsku.

5.3 Zhodnocení výsledků rodiny C

Poslední z porovnávaných rodin je rodina C, kde se nachází pan Zelený, který pracuje jako zaměstnanec a je to samoživitel. Celkové daňové zatížení v ČR činí 17,71 % a je opět nejnižší. V Polsku je celkové daňové zatížení ve výši 27,49 %. Daňové zatížení v Dánsku činí pouze 29,78 % a naopak v Lucembursku je celkové daňové zatížení 54,39 %. Dle *Grafu 3* je vidět, že nejvyšší daňová povinnost je v Lucembursku, je to z důvodu opět vysoké sazby daně, jelikož se poplatník nachází ve 20. třídě z 23 tříd, a navíc se platí solidární daň. Dánsko nemá sice nejvyšší daňovou povinnost, ale i tak je druhá nejvyšší a to, protože se skládá ze 3 druhů daní, oproti ale ostatním zemím, má jako jediná slevu na samoživitele. V Polsku je opět nejvyšší sazba za sociální, a i zdravotní pojištění.

Graf 3 – Výše daňové povinnosti a pojistných odvodů u rodiny C

Zdroj: vlastní zpracování

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce je identifikace rozdílů v daňovém zatížení rodiny a způsobu stanovení daně a pojistných odvodů mezi vybranými státy EU13 a EU15. Celá práce je zaměřena na daně z příjmů fyzických osob a pojistné odvody v Česku, v Polsku, v Dánsku a v Lucembursku.

První kapitola obsahuje funkce a vlastnosti daně obecně a je zde zmíněno i její rozdělení podle různých kritérií. Dále jsou zmíněny i podstatné konstrukční prvky daně, bez kterých by daň nemohla ani existovat.

Druhá kapitola je zaměřena na detailní popis daně z příjmů fyzických osob a pojistných odvodů v ČR. Jsou zde vyjmenovány dílčí základy daně, které jsou pak použity při definici modelových příkladů rodin. Důležité jsou sazba daně a výše sazeb pojistných odvodů a určení jejich vyměřovacího základu.

V další kapitole jsou popsány jednotlivé konstrukční prvky daně ve vybraných zemích. To znamená přiblížení výpočtu daně v dané zemi, ke kterému je potřeba znát výši sazby daně, odpočty a jejich výši uplatnění, a nakonec také výši sazeb pojistných odvodů a jejich vyměřovací základ.

Předposlední kapitola je nejdůležitější, jelikož jsou v ní vypočítány daňové povinnosti a pojistné odvody, které tvoří celkové daňové zatížení. Pro výpočty je důležité stanovení efektivní sazby daně, kdy se celková daňová povinnost vydělí příjmy ze závislé nebo samostatné činnosti, a ještě příjmy z pronájmu, pokud nějaké jsou. Celkové daňové zatížení se vypočítá sečtením sazbou pojistných odvodů a efektivní sazbou daně. Jsou zde definovány jednotlivé rodiny, u kterých je stanoven typ povolání, výše příjmu, procentuální výše odpočtů a kolik mají děti. Veškeré výpočty jsou prezentovány pomocí několika tabulek.

Poslední kapitola je zaměřena na zhodnocení celkového daňového zatížení, které se skládá z daňové povinnosti a pojistných odvodů. Každá rodina byla porovnána ve sloupcovém grafu, který byl rozdělen na země a 3 sloupce, kde byly procentuálně určeny výše pojistných odvodů a daňové povinnosti, která se procenty určila pomocí efektivní sazby daně. Z výsledků bylo patrné, že největší daňové zatížení u rodiny B a C mělo Lucembursko, z důvodu vysoké daňové sazby a použití solidární daně. V Dánsku bylo pouze jednou nejvyšší daňové zatížení, a to u rodiny A, a to tvořila pouze daňová povinnost. Důvodem jsou minimální sociální odvody a povinné zdravotní pojištění se v Dánsku neplatí. Co se týče celkových odvodů sociálního

a zdravotního pojištění, tak u všech rodin byly vždy nejvyšší pojistné odvody v Polsku. V ČR byla nejmenší daňová povinnost u 2 rodin, a to právě díky odpočtům, slevám a zvýhodněním na děti. Na základě grafů ve zhodnocení lze určit, že Česká republika by mohla být potencionálně nejvhodnější zemí v rámci finančního dopadu na rodiny, z důvodu nízkého daňového zatížení, které ovlivní výši příjmu. Z těchto 4 zemí se naopak Lucembursko jeví jako nejméně vhodný stát, a to díky vysokému daňovému zatížení.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

ACCACE, 8. 1. 2024. *Minimální, průměrná a zaručená mzda pro rok 2024*. Online. Dostupné z: <https://accace.cz/minimalni-prumerna-a-zarucena-mzda/>. [cit. 2024-04-21].

BGL BNB PARIBAS, 2023. *Luxembourg tax optimisation guide*. Online. Dostupné z: <https://www.bgl.lu/en/individuals/tax-deductible/tax-allowances-guide.html>. [cit. 2024-04-21].

ČNB, 2024. Kurzy devizového trhu. Online. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financi-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/>. [cit. 2024-04-03].

ČSOB, PRŮVODCE PODNIKÁNÍM, 2024. *Paušální daň a paušální výdaje OSVČ: jaký je mezi tím rozdíl*. Online. Dostupné z: https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/pausalni-dan-a-pausalni-vydaje-osvc/?bid1=ps-SME-DSA-2508-Google&gad_source=1. [cit. 2024-03-29].

DELOITTE, 2023. *Luxembourg Individual Tax Guide 2023*. Online. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/lu/Documents/tax/lu-luxembourg-individual-tax-guide-2023.pdf>. [cit. 2024-02-29]

ECONSULTING, 2023a. *Brigády na dohodu: jak se od roku 2024 mění DPP a DPČ*. Online. Dostupné z: <https://www.e-cons.cz/post/jak-se-od-roku-2024-zmeni-dohody-o-provedeni-prace>. [cit. 2024-03-07].

ECONSULTING, 2023b. *Zaměstnanecké benefity: co se změní od roku 2024*. Online. Dostupné z: <https://www.e-cons.cz/post/zamestnanecke-benefity-co-se-meni-od-roku-2024>. [cit. 2024-03-07].

EUROPEAN UNION, 2023. *History of the EU*. Online. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_en. [cit. 2024-02-15].

EY GLOBAL, 2023. *Worldwide Personal Tax and Immigration Guide*. Online. Dostupné z: https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/tax/tax-guides/2023/ey-personal-tax-immigration-guide-05-april-2023.pdf?download. [cit. 2024-02-15].

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA, 2024. *Změny v penzijním spoření v roce 2024*. Online. Dostupné z: <https://www.generalipenze.cz/zmeny-v-penzijku>. [cit. 2024-03-07].

- GOVERNMENT.LU, 2024. *Cis et ci-co2 salarié à partir de l'année d'imposition 2024*. Online. Dostupné z: <https://impotsdirects.public.lu/fr/az/c/credit-impot-salaries/cis2024.html>. [cit. 2024-04-11].
- HYPONAMÍRU, 2023. *Daňová zátěž*. Online. Dostupné z: <https://www.hyponamiru.cz/slovník-pojmu/danova-zatez/>. [cit. 2024-04-21].
- INTERNATIONS, 2023. *Health Insurance and Healthcare in Denmark Explained*. Online. Dostupné z: <https://www.internations.org/denmark-expats/guide/healthcare>. [cit. 2024-04-19].
- KB POJIŠŤOVNA, 2024. *Změny v daních v roce 2024. Jak se dotknou vašich platů*. Online. Dostupné z: <https://www.kbpojistovna.cz/cs/magazin/zivotni-pojisteni/zmeny-v-danich-v-roce-2024-jak-se-dotknou-vasich-platu>. [cit. 2024-03-07].
- KPMG, 2022. *Taxation of individuals Luxembourg 2022*. Online. Dostupné z: https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/lu/pdf/Taxation_of_Individuals_2022.pdf. [cit. 2024-03-04].
- KUBÁTOVÁ, Květa, 2015. *Daňová teorie a politika*. 6. aktualizované vydání. Praha 3: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7478–741–3.
- MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7676–075–2.
- MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 5. 1. 2024. *PŘEHLEDNĚ: Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany*. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktere-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178>. [cit. 2024–01–23].
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2024. *Sociální pojištění v roce 2024*. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>. [cit. 2024–01–24].
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 1. 10. 2020. *Důchodové pojištění*. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/duchodove-pojisteni>. [cit. 2024–01–24].
- MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 5. 8. 2020. *Veřejné zdravotní pojištění*. Online. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>. [cit. 2024–01–24].

MINISTERSTWO FINANSÓW, 2023a. *Ulga na dziecko*. Online. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-na-dziecko/>. [cit. 2024-02-26].

MINISTERSTWO FINANSÓW, 2023b. *Ulgi, odliczenia i zwolnienia*. Online. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-na-dziecko>. [cit. 2024-02-26].

MORÁVEK, Daniel, 2023. *Které slevy na dani se od roku 2024 zruší, které omezí a které zcela skončí?* In: Podnikatel.cz. Online. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/ktere-slevy-na-dani-se-od-roku-2024-zrusi-ktere-omezi-a-ktere-zcela-skonci/#h24>. [cit. 2024-01-23].

NERUDOVÁ, Danuše, 2011. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. Daňová řada. ISBN 978-80-7357-695-0.

OECD, iLibrary, 2023. *Taxing Wages 2023: Indexation of Labour Taxation and Benefits in OECD Countries, Luxembourg*. Online. Dostupné z: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/315900df-en/index.html?itemId=/content/component/315900df-en#section-d1e53240-0f675606a9>. [cit. 2024-03-04].

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ, 2018. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing. Ekonomie. ISBN 978-80-7418-295-2.

PWC, 8. 8. 2023a. Poland, Individual - Taxes on personal income. Online. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/individual/taxes-on-personal-income>. [cit. 2024-02-15].

PWC, 2023b. Denmark, Individual - Taxes on personal income. Online. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/denmark/individual/taxes-on-personal-income>. [cit. 2024-02-27].

PWC, 2024. *Luxembourg, Individual - Taxes on personal income 2024*. Online. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/luxembourg/individual/taxes-on-personal-income>. [cit. 2024-02-29].

RADVAN, Michal, 2015. *Daně a správa daní*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, právnická fakulta. ISBN 978-80-210-7746-1.

- REMOTE, 2024. *Economic Tax Credit for employees in Luxembourg in 2024*. Online. Dostupné z: <https://support.remote.com/hc/en-us/articles/22219686883853-Economic-Tax-Credit-for-employees-in-Luxembourg-in-2024>. [cit. 2024-04-08]
- RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ, 2022. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022*. 30. aktualizované vydání. Olomouc: Anag. ISBN 978–80–7554–353–0.
- SKAT.DK, 2024a. *Tax Rates*. Online. Dostupné z: <https://skat.dk/en-us/help/tax-rates>. [cit. 2024-02-28].
- SKAT.DK, 2024b. *Deductions and allowances*. Online. Dostupné z: <https://skat.dk/en-us/individuals/deductions-and-allowances>. [cit. 2024-02-29].
- STATISTICS DENMARK, 2024. Local government personal taxation by time, region and tax rate. Online. Dostupné z: <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=PSKAT&PLanguage=1&TableStyle=&Buttons=&PXSID=121032&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>. [cit. 2024-04-11]
- STATISTICS POLAND, 2024. *Average paid employment and average gross wages and salaries in enterprise sector in January 2024*. Online. Dostupné z: <https://stat.gov.pl/en/topics/labour-market/working-employed-wages-and-salaries-cost-of-labour/average-paid-employment-and-average-gross-wages-and-salaries-in-enterprise-sector-in-january-2024,3,154.html>. [cit. 2024-04-11].
- SUCHAN, Stanislav, 1. 11. 2023. *Konstrukce dílčích základů daně u fyzických osob*. In: portál.POHODA.cz. Online. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/konstrukce-dilcich-zakladu-dane-u-fyzickych-osob/>. [cit. 2024-01-26].
- ŠIROKÁ, Dana, 2023. *Vyměřovací základ hraje zásadní roli pro výši záloh na pojistné. OSVČ se minimální zálohy na zdravotní a sociální opět zvýší*. Euro.cz. Online. Dostupné z: <https://www.euro.cz/clanky/vymerovaci-zaklad-vypocet/>. [cit. 2024-03-07].
- ŠIROKÝ, Jan, 2016. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. aktualizované vydání. Praha 3: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7552–315–0.

- ŠIROKÝ, Jan, 2018. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges. Teoretik. ISBN 978–80–7502–274–5.
- VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7676–236–7.
- VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ, 2022. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978–80–7676–362–3.
- World Salaries, 2024a. Average Salary in Denmark for 2024. Online. Dostupné z: <https://worldsalaries.com/average-salary-in-denmark/>. [cit. 2024-04-03].
- World Salaries, 2024b. Average Salary in Luxembourg for 2024. Online. Dostupné z: <https://worldsalaries.com/average-salary-in-luxembourg/>. [cit. 2024-04-03].
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník*. Redakční uzávěrka 1. 6. 2021. Ostrava: Sagit, 2021. ÚZ 1434. ISBN 978–80–7488–471–9
- Zákon č. 280/2009 Sb., Daňový řád*. Redakční uzávěrka 1.7.2022. Ostrava: Sagit, 2022. ÚZ, 1496. ISBN 978–80–7488–536–5.
- Zákon č. 586/1992 Sb., Zákon České národní rady o daních z příjmů*, 1992. In: Sbíрка zákonů. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2024–01–17].